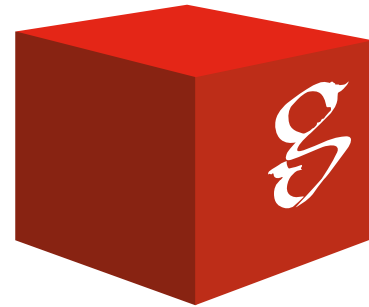

Gerstaecker LE GÉANT DES BEAUX-ARTS

**DE GROOTSTE ONLINE WINKEL VOOR
KUNSTENAARSBENODIGDHEDEN IN BELGIË**

SPECIALE CONDITIES
voor academies, studenten
en docenten

2 HUISMERKEN AAN EEN
buitengewone
prijs-kwaliteitverhouding

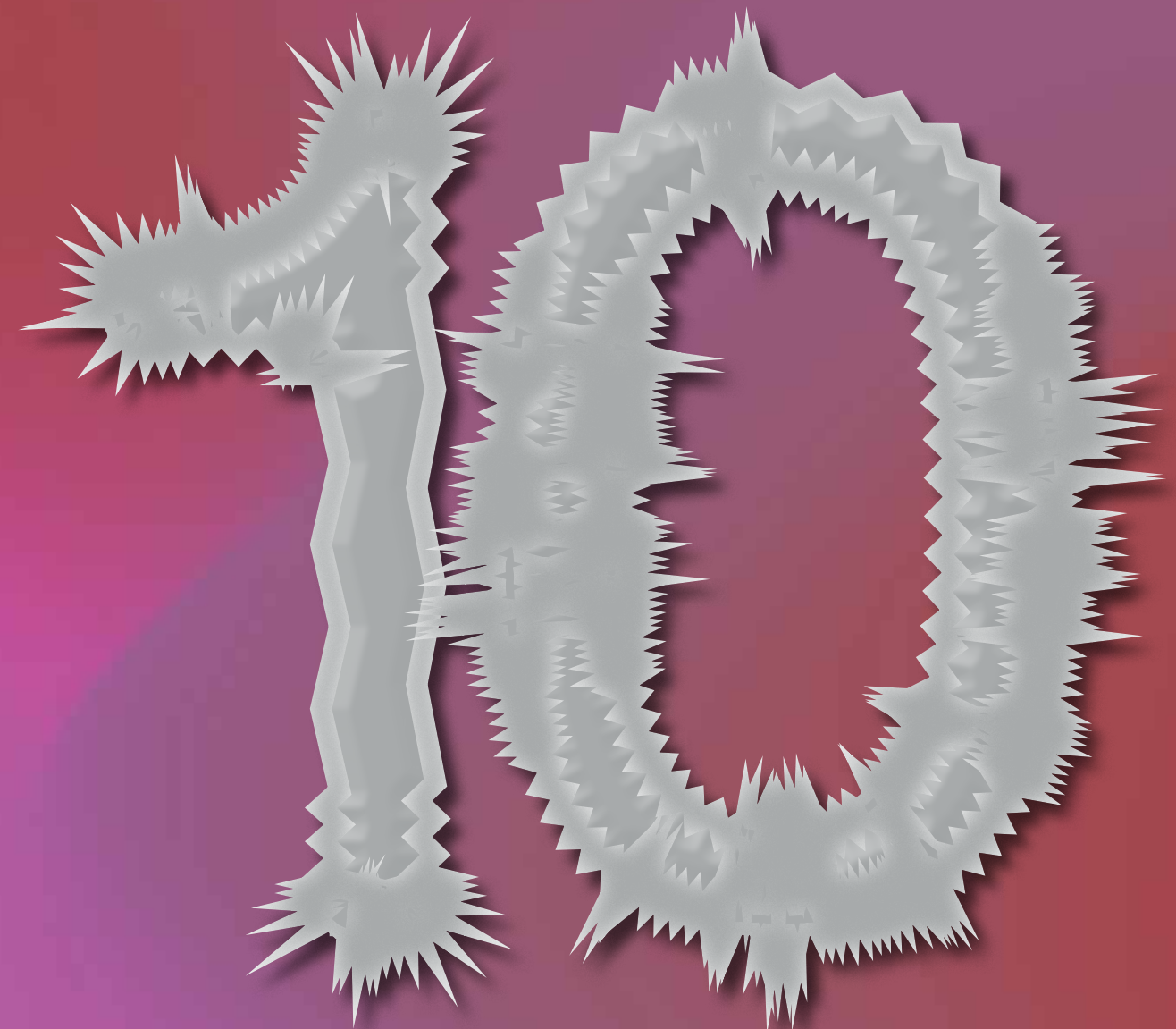
VRIJBLIJVENDE INFO VIA
welkom@gerstaecker.be

www.gerstaecker.be

9.09.23 - 5.11.23

We are rooted but we flow

CON10UR
Contour Biennale voor Bewegend Beeld

curator
Auguste Orts

gerealiseerd door
kunstencentrum nona

Mechelen: kunstencentrum nona, Museum Hof van Busleyden, De Garage, Cinema Lumière Mechelen
Antwerpen: Kunsthall Extra City Brussel: argos centre for audiovisual arts info & tickets: www.contour10.be - info@nona.be

CON10UR

AMBASSADE
DE FRANCE
EN BELGIQUE

In de krant *De Standaard* staat de column 'desalniettemin' van Filip Tielens met als titel "De les van Gustaph". Het is de maandag na het Eurosongfestival, waar de Belgische inzending het helemaal niet slecht heeft gedaan. "Durf buiten de lijntjes te kleuren: misschien halen we zo ooit de top vijf", lees ik. Goed als tip voor muzikanten, maar nog beter voor alle kunstenaars, en zeker voor onze meer dan 70.000 jonge en minder jonge, kleine en minder kleine kunstenaars, die wekelijks naar een van onze academies voor beeldende en audiovisuele kunsten trekken.

Met mijn collega-directeur van het Conservatorium maak ik dikwijls een ironisch grapje: als een beginnend muzikant een valse noot speelt, wordt hij of zij op de vingers getikt en aangemoedigd "meer en beter te oefenen". Als in een beeldatelier van de Academie een leerling een vlek maakt op een tekening, zegt de leerkracht: "Hé, kijk eens, hoe mooi. Dit kan het begin van een verrassend kunstwerk zijn."

Buiten de lijntjes kleuren. Het mag het adagio van alle academies zijn, zowel letterlijk als figuurlijk. We zien het vooral aan het begin van ieder academiejaar. Het valt tijdens woensdagnamiddagen op. De kinderen en jongeren hebben er dan al een voormiddag leerplichtonderwijs opzitten, en het duurt een tijdje alvorens ze hun getraide vragen "mag ik?", "moet ik?", "kan ik?" overboord kunnen gooien om zich de slogan van een bekend sportmerk eigen te maken: "Just do it!". Begin maar, volg de lijn die het potlood voor jou uitstippelt, volg de sporen van het penseel, bekijk de weggesneden snippers van het papier, recycleer. Ja, dit hompje klei kan ook iets interessants worden.

In dit jaarlijkse magazine laten we ons inspireren door bijzondere ruimtes in de academies, dromen we weg bij utopische voorstellen, schenken we ruimte aan humor en cartoons van jongeren, en stellen we het zicht scherp op onze levende modellen. Buiten de lijntjes kleuren is een stap naar de utopische ruimte. We verzinnen die, opdat ze ooit werkelijkheid zou kunnen worden.

De redactie

COLOFON

Dit magazine wordt uitgegeven door DenkBeeld vzw, het comité van directeurs van de Academies voor Beeldende Kunsten binnen het Deeltijds Kunstonderwijs in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Dit gratis magazine is gedrukt op 16.000 exemplaren met steun van alle besturen van de deelnemende academies en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming (www.ond.vlaanderen.be). Met dank aan onze trouwe adverteerders.

Redactie:
Koen De Roovere
Peter Defurne
Jo Foulon
Hans Martens
Heidi Nolf
Lucie Renneboog

Tekstredactie:
Inge Braeckman

Grafisch ontwerp:
Erik Desombere

Fotografie:
Carla Ferilli
Joost Goethals
Johan Hoogewijs
Heidi Nolf
David Samyn
Constantijn Vancauwenberge (cover)
e.a.

Leerlingen van de deelnemende academies

Verantwoordelijke uitgever:
DenkBeeld vzw,
p.a. Stedelijke Academie
voor Schone Kunsten,
Leenstraat 14, 8800 Roeselare
© mei 2023

Peter Defurne: Hoe zou je jezelf omschrijven, artistiek en professioneel?

Constantijn Vancauwenberghe 'Conz': Ik ben illustrator en striptekenaar en probeer mijn passie voor mijn vak en de kunst door te geven aan mijn leerlingen. Ik probeer vooral veel enthousiasme over te brengen. Ik hou van open opdrachten die ik tegelijk ook heel graag combineer met een (teken-)technisch aspect. Ik heb graag dat leerlingen een opdracht vooral zien als een vertrekpunt om er dan hun eigen ding mee te doen. Zelf heb ik altijd al strips willen tekenen. Ik heb mijn eerste strippagina getekend toen ik drie jaar oud was en heb altijd een heel duidelijk doel voor ogen gehad: tekenaar worden. In mijn hoofd was dat de enige optie. Sommige van mijn leerlingen willen dat ook, dus ik begrijp die passie wel. Strips maken is heel interessant omdat het een heel eigen beeldtaal heeft, namelijk tekeningen die op elkaar volgen. Bij een illustratie moet je bijvoorbeeld veel meer vertellen in één tekening. Die twee afwisselen vind ik zeker ook boeiend.

PD: Als leerkracht ben je vooral actief in het DKO, was dit ook een traject dat je bewust gekozen hebt?

C: Ik ben vreemd genoeg nooit naar de kunstacademie geweest. Achteraf gezien denk ik dat ik zoiets geweldig had gevonden, maar ik heb wel kunsthumaniora gevolgd in Brussel en thuis tekende ik ook enorm veel. Op een bepaald moment had ik besloten om naast het tekenen van strips en illustraties ook een iets vastere job te zoeken. Lesgeven leek dan een logische optie, ook al had ik me voordien nooit echt als lesgever gezien. Lesgeven bleek super. Het klikte echt met leerlingen van de derde graad en sindsdien geef ik met evenveel passie les als dat ik teken en schilder. Ik ben ook heel blij dat ik voor het DKO gekozen heb, want nergens vind je meer gemotiveerde jongeren dan hier.

PD: Het lijkt alsof Beeldverhaalatelier in de lift zit. Heeft een leerling Strips specifiek een ander profiel dan bijvoorbeeld een leerlingen beeldatelier waar je ook aan lesgeeft?

C: De leerlingen van het atelier Beeldverhaal zijn vaak eigenzinnig op een positieve manier. Velen van hen voelen zich vaak buitenbeentjes, maar in ons atelier ontmoeten ze gelijkgezinden, meer nog dan in de algemene ateliers. Ze lezen strips, manga, boeken en comics en willen dat ook allemaal zelf leren tekenen en schrijven. Heel wat van mijn leerlingen zijn echte geeks en dat treft, want ik ben er zelf ook eentje. Voor velen van hen is ons atelier een soort veilige haven, een plek waar ze hun interesses kunnen delen en waar ze er ook samen creatief mee bezig kunnen zijn. We zijn ooit heel bescheiden begonnen met een stuk of zes leerlingen en dit schooljaar zitten we op een viervoud!

PD: De leeromgeving is uiteraard ook belangrijk, in Oostende ligt je atelier in de kunsten-campus, grenzend aan de prachtige interbellum zaal ... inspirerend voor creativiteit?

C: Het is fijn om regelmatig uit de 'klas' te kunnen breken. Aangezien we zo'n grote groep hebben, zitten er altijd wel enkele leerlingen in de grote zaal te tekenen. Dat maakt het ook wat minder druk in het klaslokaal zelf. Iedereen zoekt zijn eigen plekje om te tekenen, vaak in groepjes. Want sommige leerlingen zitten al vier jaar in deze klas en hebben echt al hechte vriendschappen ontwikkeld.

Een persoonlijke werkplek is ook heel belangrijk. Qua infrastructuur is ruimte en licht wel essentieel. Natuurlijk licht is heel aangenaam, maar direct licht dan vaak heel storend. Verder maak je je een plek eigen door die in te richten als je hoogstpersoonlijke heiligdom. Ik merk dat niet enkel bij mezelf of mijn collega's, maar ook bij mijn leerlingen als ze praten over hun kamer, de plek waar ze tekenen, die ze ingericht hebben als hun artistieke cocoon.

PD: Wat vind je belangrijk om je leerlingen aan te leren of te laten onderzoeken binnen het Beeldverhaalatelier?

C: Er zijn enorm veel dingen belangrijk. Hoe vertel je een verhaal met beelden, en hoe doe

Foto: David Samyn

je dat op een interessante manier? Hoe ontwerp je personages en hoe kan je ze er vakje na vakje hetzelfde laten uitzien? Hou je voldoende rekening met compositie en standpunten vakje na vakje? Hoe kun je een strippagina indelen?

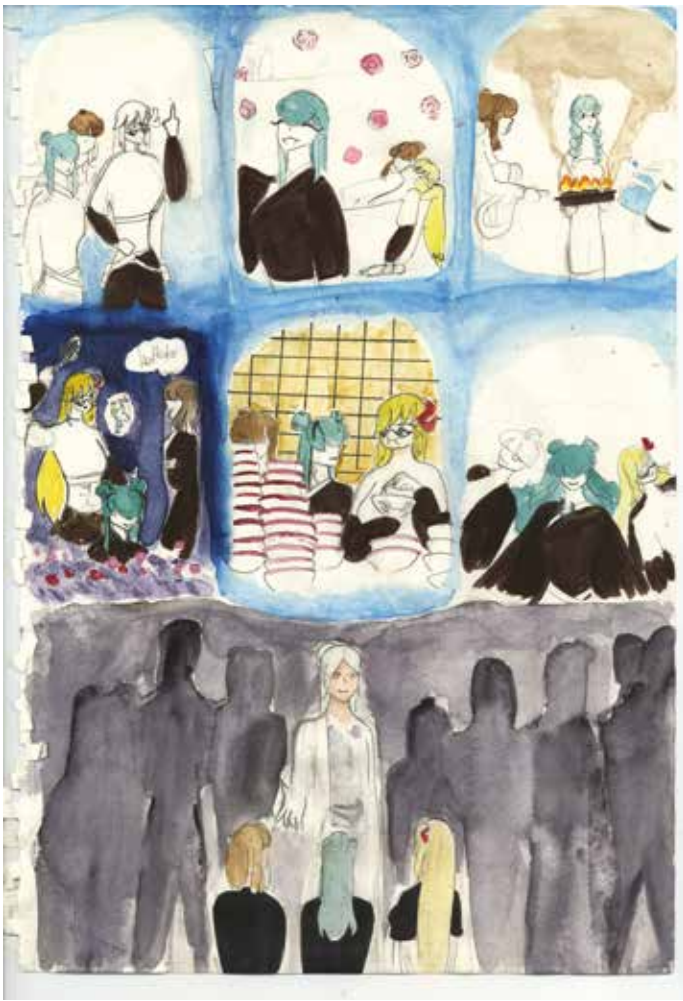
Je moet telkens zowel bezig zijn met verhaal als met tekenen en dat is super boeiend. Voor mij is het belangrijkste dat ze graag komen naar de les en dat ze iets bijleren. Tonen en durven tonen vind ik ook belangrijk. Eind dit schooljaar zullen we ook een publicatie uitgeven met werk van de leerlingen. Een soort staalkaart van het atelier. Iedereen zal één à twee bladzijden vullen in een stripboekje dat we daarna verdelen onder vrienden, familie, sympathisanten en natuurlijk om ook wat promotie mee te maken. We hopen dat het een jaarlijkse traditie wordt.

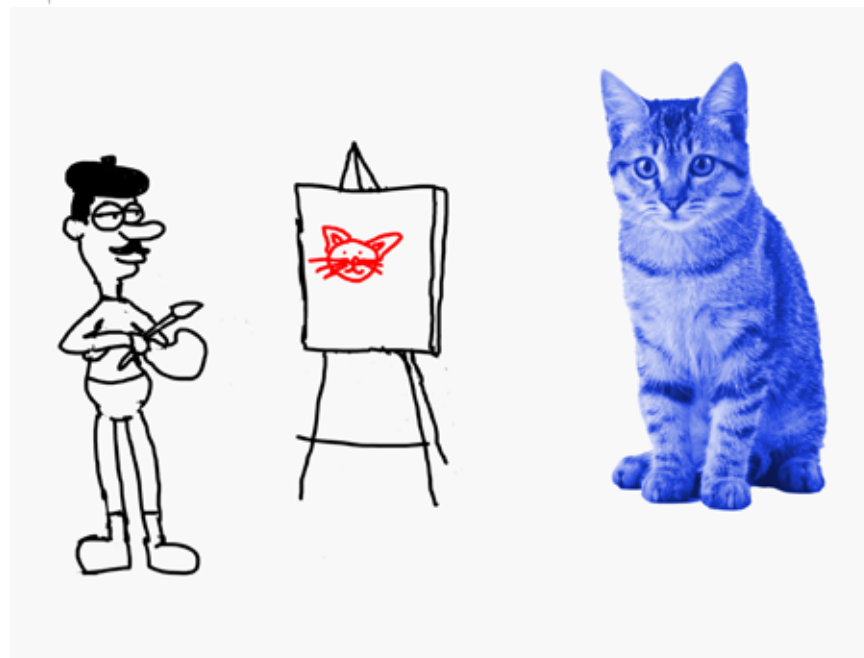
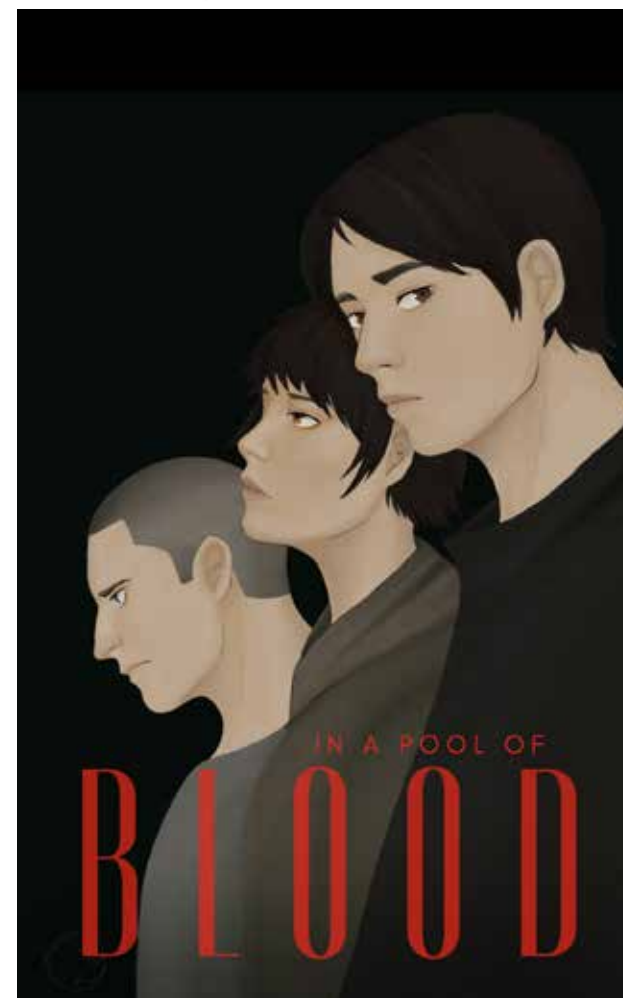
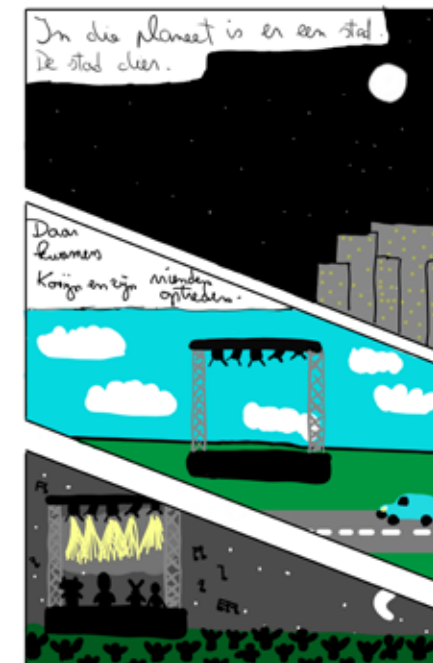
PD: Denk je dat er potentiële striptekenaars in de groep zitten en zou je hen aanraden om effectief de beroepskeuze te maken? Wat zijn belangrijke tips voor wie het overweegt?

C: Ik denk zeker dat enkele van mijn leerlingen die stap zullen zetten. Eén van mijn oud-leerlingen is ondertussen afgestudeerd en volgt nu de richting illustratie en beeldverhaal. Zij wil daar ook volledig voor gaan. Ze is zeker niet de enige. Om die droom te verwezenlijken heb je een aantal factoren nodig. Je moet wel ergens een basistalent hebben voor tekenen, maar daarnaast is de passie en de drive minstens even belangrijk. Niet opgeven en telkens dat doel voor ogen houden. Ook op momenten dat het wat minder vlot verloopt. In het begin gaat alles wat moeizamer, maar het is die drive die je op het rechte spoor houdt.

PD: Zijn er tot slot zaken die jij in de toekomst nog wil verwezenlijken of waar je van droomt?

C: Lesgeven houdt me heel fris en geeft me ook veel energie. Als lesgever zou ik met mijn leerlingen beeldverhaal naast een publicatie ook nog wat meer naar buiten willen komen. Een eigen expo met hun werk, gaan tekenen op F.A.C.T.S., ... Ook in mijn eigen praktijk zijn er nog heel wat projecten die ik graag zou willen verwezenlijken. Enkele strips, maar ook een zelfgeschreven prentenboek én een jeugdboek dat ik uiteraard ook wil illustreren. Daarnaast wil ik ook nog meer gaan schilderen. Wie niet ...

<https://www.peterdekoninck.com>
<https://www.instagram.com/kaskdendermonde>
<https://www.kaskdendermonde.be>

Inge Braeckman: Het oeuvre van Peter De Koninck (Wetteren, 1963) bestaat voornamelijk uit monumentale etsen en kleinere olieverfschilderijen waarin zelden een menselijke gedaante aanwezig is. Het architecturale en de gebouwen zijn als het ware de personages in zijn schilderkunstig werk. Terwijl zijn werken zeer minutieus zijn opgebouwd, getuigen ze van een grote poëtische, sensitieve en picturale kracht. Peter De Koninck had reeds tentoonstellingen in het Istituto di Belle Arti in Rome, nam deel aan de Biënnale van Hedendaagse Kunst in Autun, en vele andere. Op het ogenblik van dit interview stelt hij zijn werken tentoon bij Wouter De Bruycker Fine Arts & Gallery in Antwerpen.

Inge Braeckman: Wat betekent d'Academie van Dendermonde voor je?

Peter De Koninck: Op de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Dendermonde (KASK) geef ik reeds 24 jaar les, namelijk Tekenkunst en Grafiekkunst. Ik ben er de opvolger van Walter Brems. Op de Beeldacademie Lier geef ik Initiatietekenen en Ontwerpschetsen. Uiteindelijk sta ik 35 jaar in het onderwijs, waarvan bijna uitsluitend in de Academie.

Het bijzondere aan het atelier hier in Dendermonde, is dat ik het heb kunnen uitbouwen met steun van de school. Het is een vrij professioneel atelier geworden met onder andere 2 nieuwe zeefdrukpersen. Zelf durf ik hier ook al eens iets drukken. Ik heb hier altijd mijn ding kunnen doen en dit specifieke atelier zal ik wel wat missen, wanneer ik stop.

I.B.: Hoe is je artistiek parcours verlopen?

PDK: Vanaf mijn 14 jaar ben ik naar het kunstsecundair onderwijs gegaan. Nadien heb ik hogere studies vrije grafiek en graveerkunst gevolgd. Ik heb enorm veel gehad aan die opleidingen. Het was een wereld die voor me openging. Ik had als kind talent om te tekenen, maar het is de kunstschool die me heeft gered. Toen ik de eerste dag op Sint-Lukas in Gent kwam, had ik het gevoel dat ik eindelijk thuisgekomen was en dat datgene waar ik goed in ben (het plastische) au sérieux werd genomen. Ik werd stapsgewijs opgeleid. Marc Van Cauwenbergh was een bijzondere leraar die ons veel heeft geleerd. Op die manier heb ik het parcours van tekenen, beeldhouwen, schilderen, en zelfs kalligrafie doorlopen. Belangrijk was dat er tijd voor was, zo kregen we bijvoorbeeld bij methodisch schetsen 1 jaar enkel perspectiefschetsen.

Na 2 jaar Vrije Grafiek in Sint-Lukas ben ik dan overgestapt naar de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten omdat er daar meer mogelijkheden waren: er werd ook zeefdruk gegeven. Daar werd ik door de toenmalige directeur Pierre Vlerick gestimuleerd om met een beurs naar het buitenland te gaan en heb ik me vervolgens 1 jaar op de academie in Praag verder bekwaamd in de grafiek — ik heb me er geperfectioneerd in het druktechnische en heb er stage gelopen bij een meester-drukker; iets wat niet onbelangrijk is voor kleuretsen. Het was een enorm verrijkende ervaring, waarbij ik terugviel op mezelf en dat heeft me in de jaren nadien geholpen om altijd vol te houden.

Ik ben dus in het totaal 8 jaar naar de kunstschool gegaan. Je weet vooraf dat het niet altijd makkelijk zal zijn, maar ik heb ook altijd mijn eigen werk kunnen maken en kunnen tentoonstellen in binnen- en buitenland. Het is een luxe om met het eigen werk bezig te kunnen blijven. Dat is ook belangrijk naar mijn leerlingen hier. Ze weten wat ik kan en dat genereert respect.

I.B.: Wat is het belang van DKO volgens je?

P.D.K.: Artistieke opvoeding betekent je gevoelig maken voor alles wat er te zien is. Ik ben echt opengebloeid op de kunstschool. Dankzij de kunsten heb ik ook een mooi leven gehad, ben ik op plaatsen gekomen waar ik anders nooit beland zou zijn.

Ik heb verschillende tentoonstellingen gehad in het buitenland en daardoor ben ik ook in contact gekomen met andere Academies. We hebben in Vlaanderen echt een uitzonderlijke situatie met een uitgebreid net van Academies en veel beschikbaar materiaal. Door dat mooie aanbod vinden mensen het vaak vanzelfsprekend, maar laten we daarvoor dankbaar zijn. In Rome bijvoorbeeld zijn de omstandigheden veel anders: de financiële middelen/budgetten zijn veel beperkter, wat dan ook resulteert in krappere ateliers, waar veel mensen tegelijk (moeten) werken, en gebruik maken van soms ouderwets materiaal. En in Nederland zijn er quasi uitsluitend kortlopende cursussen/workshops, met dan nog een veel hoger inschrijvingsgeld.

Enorm bijzonder aan het DKO in Dendermonde is dan weer de sterke lokale verbondenheid. De meeste mensen komen uit de regio. Daardoor is het ook een sympathieke Academie waar ik me zelf ook thuis voel. Ik ben echt blij dat ik hier al zo lang ben kunnen blijven en relevant kan blijven.

I.B.: Heb je nog een bepaalde dromen voor de toekomst?

P.D.K.: Mijn droom voor de toekomst is dan ook dat ik hoop dat de Academie nog lang mag blijven bestaan, zeker het atelier Grafiek waar nog op de klassieke manier gewerkt wordt. En verder wil ik gewoon zelf bezig blijven met mijn eigen artistiek werk, zowel etsen als schilderen, zo lang als het enigszins relevant blijft, en het fysiek nog gaat.

Peter Defurne: Martine, je bent een gedreven leerkracht Beeldatelier, maar je hebt ook al een sterk parcours afgelegd binnen het ruimere culturele veld. Mits even surfen vinden we zeker wel wat data, maar hoe zou je jezelf kort omschrijven?

Martine Decroos: Ik ben vooral een heel nieuwsgierig persoon, dat is de kern en dat drijft me in alles wat ik doe. Het is de motor waardoor ik me verbind met de spelers, mijn collega's, mijn leerlingen, een publiek... Die nieuwsgierigheid is ook de reden dat ik steeds verder kijk en dat er zich steeds interessante uitdagingen aanbieden. Het maakt ook dat mijn verhaal altijd een andere insteek kan hebben en vooral dat keuzes niet noodzakelijk definitief zijn.

PD: Je hebt toch een sterke band met het DKO. Hoe is die band ontstaan en hoe heeft dit jouw keuzes binnen je artistieke of persoonlijke werk beïnvloed?

MD: Ik ben altijd al gefascineerd geweest door het artistieke en ik heb ook altijd getekend. Kunst en cultuur was bij ons thuis nooit veraf en we kregen ook kansen om ons verder te ontwikkelen of gewoon te onderzoeken waar we ons goed bij voelden. Ik volgde als zesjarige al les aan de academie van Oostende en heb daar de microbe echt te pakken gekregen. De leerkrachten inspireerden, maar ik leerde vooral ook veel technieken. Ik ben er tot mijn 18 jaar gebleven en ben dan met een grote artistieke honger naar Gent vertrokken. Daar heb ik eerst een opleiding doorlopen aan Sint-Lucas (LUCA) en volgde daarna nog twee jaar KASK. Ik was 25 jaar toen ik begon met lesgeven aan de Kunstacademie van Eeklo en ben er uiteindelijk niet meer weggegaan. In het KA! voel ik me goed. Ik heb het geluk veel getalenteerde collega's te hebben die ook buiten hun les zeer actief zijn. Via de academie heb ik mezelf ook nog veel meer kunnen ontplooiën, omdat ik in contact kwam met andere vakgebieden zoals beeldhouwkunst, keramiek, zeefdruk... voor mij een onuitputtelijke bron van inspiratie. Ik ontdekte technieken die mij artistiek nieuwe mogelijkheden geboden hebben, maar die ik ook meer en meer ben beginnen toepassen in mijn eigen lespraktijk in de derde graad.

De band waarover je spreekt, is inderdaad sterk, maar is ook veel breder dan enkel het professionele. Mijn pubers tonen me dagelijks hoe het is om vanuit een jonge visie de wereld te observeren. Hun kijk op de dingen is soms zo anders, maar het is voor mij zeer verrijkend. Het bepaalt ook voor een stuk wie ik ben en hoe Studio ORKA, waar mijn andere passie ligt, gegroeid is.

PD: Had je ooit gedacht dat je het lesgeven zo belangrijk zou vinden of was het eerder een back-up?

MD: Los van het feit dat het lesgeven uiteraard voor een financiële zekerheid zorgt, wat je helaas niet hebt binnen het culturele veld, heb ik het ook altijd een artistieke meerwaarde gevonden. Het lesgeven is iets wat je met overtuiging moet doen en dat ligt me duidelijk wel. Het DKO specifiek biedt ook mogelijkheden om ambities op diverse vlakken te combineren. De combinatie van eigen ervaring, vakkennis, persoonlijke artistieke trajecten en vooral de goesting om kennis door te geven zijn een ideale mix. Het is steeds een evenwichtsoefening geweest en het is soms ook niet eenvoudig. Ik heb geluk gehad dat ik het lesgeven kon afstemmen op het tempo van persoonlijke projecten en omgekeerd. Daardoor heb ik ook ruimte om accenten te verleggen om tijd en energie te investeren in zowel persoonlijke projecten als activiteiten met mijn leerlingen. Het lesgeven maakt me ook rustig, omdat je na al die jaren ervaring steeds meer kan terugvallen op de opgebouwde knowhow. Ik vind het veel minder stresserend dan het onvoorspelbare theaterveld waarin je jezelf iedere keer weer opnieuw moet bewijzen. Wat ik als lesgever doe in het deeltijds kunstonderwijs en wat ik doe met theater is voor mij onlosmakelijk verbonden. Ik zou geen van beide willen missen. Ik zie me ook nog steeds in beide werelden groeien. Je beseft zo ook veel meer wat ze allebei waard zijn. Ik heb het gevoel dat ik daardoor dankbaarder ben als persoon, in alles wat ik doe.

PD: Je koos al vroeg om over de domeinen heen te gaan werken en ook richting theater te gaan. Hoe heb je die keuze gemaakt of was opnieuw eerder de nieuwsgierigheid en het toeval bepalend?

MD: Theater is inderdaad bijna per toeval op mijn pad gekomen. Samen met mijn ex-partner Philippe Van de Velde werkte ik bij een ontwerpbureau waar we vooral presentaties en expo's uitbouwden. Steed meer kregen we ook verantwoordelijkheid naar inhoud, verhaal of concept van de presentaties, waardoor we ook steeds breder zochten naar vormgeving. We dachten ook meer na over sfeerschepping of een ruimere context die we vanuit de vraag van de opdrachtgever voor het publiek of de bezoeker wilden creëren. Onze expo's vroegen op dat moment een zeer educatieve insteek, wat een boeiende piste was, maar voor ons na een tijd te beperkend werkte. Het prikkelde ons vooral niet meer. We wilden breder vertellen en vooral minder grenzen hebben. Onze beeldtaal was in feite te fantasieerlijk voor wat er van ons gevraagd werd en de mogelijkheden of eerder de beperkingen binnen de opdrachten gaven ons minder en minder voldoening.

Op een bepaald moment werden we gevraagd om een expo voor de Kopergietery vorm te geven. Zo leerden we Dominique Van Malder, Katrien Pierlet en Jo Jochems kennen en al gauw bleek dat ons creatief denken en onze beeldtaal matchte. De ontmoeting met theatermakers opende een nieuwe en fascinerende wereld en amper twee jaar later maakten we samen met Dompi en Katrien onze eerste voorstelling LAVA op locatie. Dat was meteen een schot in de roos. We waren vertrokken en voelden ons vrijer dan ooit tevoren. De eerste jaren waren niet makkelijk, ook omdat we geen financiële steun hadden, maar we werkten keihard en geloofden er vooral in. De luxe van een fantastisch team zorgde ervoor dat we de juiste keuzes konden maken, groeiden als gezelschap en als maker tout court. Wat we deden werd enorm gewaardeerd en plots reisden we dwars door Europa voor diverse voorstellingen. Lava werd geselecteerd voor 'Het Theaterfestival' en enkele maanden later speelden we zelfs in Canada. Zeven jaar na onze start kregen we voor het eerst structurele subsidies en was de trein écht vertrokken. ORKA kwam organisch in mijn leven, maar het is geen verrassing dat ik beide werelden heb omarmd. Enkel lesgeven zou ik te beperkend vinden. Ik moet mijn vleugels kunnen uitslaan. Leerlingen kunnen best ook heel veel energie vragen. Binnen het theater is er meer wisselwerking tussen geven en krijgen en is de interactie er op een heel andere manier.

PD: Je zoekt zowel in je lesgeven als in je theaterwerk steeds naar een meerwaarde, iets wat het geheel groter maakt dan de som der delen... in hoeverre is de locatie, het atelier of de ruimte waar je creëert of presenteert belangrijk voor het proces?

MD: Voor ORKA is de ruimte allesbepalend omdat we nooit of zelden in een zaal spelen. De locatie is altijd het vertrekpunt. We denken na welke personages er passen, wat hen drijft en vervolgens gaat Philippe op zoek naar een vormgeving die deze locatie 'bigger than life' kan maken. Bij ORKA drijft alles heel erg op de 'suspension of disbelief', wat een heerlijk gegeven is. Het locatiegegeven is er ook ingeslopen omdat Philippe en ik geen klassieke scenografen zijn. Het was vooral een avontuurlijke drive die ons op dit traject bracht. Een onderzoek hoe wij met het gegeven theater wilden omgaan en welke mogelijkheden voor ons open lagen. Wij hebben ontdekt dat we in de zaal op beperkingen botsten en hebben het theater teruggebracht naar wat ons oorspronkelijk inspireerde. Locaties op zich, de verhalen die er zich afspelen, kunnen voor mij een enorme drijfveer zijn om een nieuw verhaal te schrijven en ook een bijhorende vormgeving te bedenken. Een extra laag die verder bouwt op wat reeds aanwezig is, die overstijgt en inderdaad het oorspronkelijke gegeven uiteindelijk een meerwaarde biedt. Dit is trouwens ook iets wat ik in mijn lessen probeer. Ik bedenken vaak een totaalconcept, waarin alle puzzelstukjes verspreid of versnipperd aangeboden worden, maar eens ze samenvallen een gelaagd en boeiend geheel vormen. Een thema, een houvast, een goed verhaal, sterke beelden... Alles moet bij mij verbonden en doordacht zijn, want anders vind ik het snel te licht of te

oppervlakkig. Vorm louter om de vorm fascineert me minder. Schoonheid vertrekt voor mij altijd uit een emotie, een gevoel. Een ruimte, locatie, werkplek, bepaalt veelal die emotie of dat gevoel. Soms moet een mens ook gewoon een beetje durven 'out of the box' denken, ook wat atelier of locatie betreft... en Studio ORKA moest continu out of the box denken. Het vraagt soms een enorme voorbereiding en toch heb je nooit alles onder controle. Op locatie bepalen de weergoden om te beginnen al hoe de repetities zullen verlopen. Niets is totaal voorspelbaar. Dat veroorzaakt soms stress, maar heel vaak ook een bepaalde energie en oplossingsgericht denken waardoor originele ideeën ontstaan. Ook in een klas, een atelier, een lessituatie is het regelmatig 'out of the box' denken belangrijk. Niet enkel de locatie of de ruimte kan een bron van inspiratie zijn. Onze verhaallijnen werden ook gestuurd door de vele gesprekken die we hadden met mensen in het veld, verplegers en bewoners in een rusthuis, de parkwachter, kinderen uit bijzondere jeugdzorg die hun verhaal vertellen. Naast fysieke locatie is context dus ook belangrijk. ORKA vertrekt altijd van een blanco blad en alles wat volgt, ontstaat door de locatie en continu te luisteren naar elkaar. We zoeken verbanden en sluiten niets uit. Onze fantasie start zonder grenzen, eerst klein en dan veel breder, zowel ter land, ter zee, als in de lucht. Een inspirerende werkplek of atelier kan voor iedereen iets anders zijn. Voor mij is mijn atelier vooral een plek waar ik me veilig en thuis voel. Om te kunnen tekenen en schrijven. Dat kan in principe overal zijn. Ik woon sinds kort voor het eerst in een eigen woning en hoop daar mijn eigen creatieve biotoop te kunnen bouwen, mijn denkwereld, mijn inspiratiebron.

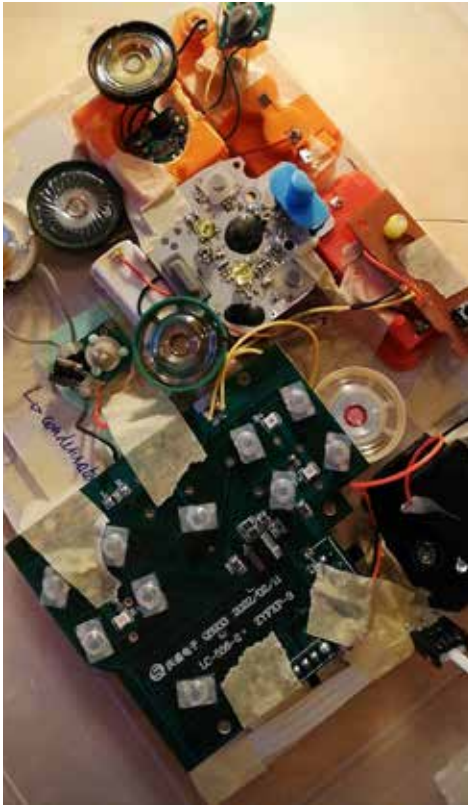
P.D: *Je bent naast het lesgeven nog druk en veelzijdig bezig, maar welke artistieke ambities koester je nog, eventueel in je nieuwe creatieve biotoop?*

M.D: Studio ORKA is ondertussen op een eindpunt gekomen, maar ik werk stilaan aan nieuwe voorstellingen en hoop er nog zeer veel te mogen maken. Momenteel schrijf ik samen met Dompi en Ilse de Koe aan een scenario. Het wordt een familiefilm, toch wel in de lijn van wat we anders doen, maar met een extra twist. Vorig jaar maakte ik met ORKA ook de expo 'Iemand thuis' voor het MAS. Het voelde een beetje als terugkeren naar het prille begin en alles waar ORKA voor stond viel als een puzzel een beetje in elkaar. Verder ga ik heel graag mee aan boord van nieuwe projecten waar zo veel mogelijk creatieve vakgebieden samenvloeien. Het is blijkbaar één van mijn sterktes om dan de juiste mensen samen te brengen en door mijn eeuwige nieuwsgierigheid ontdek ik altijd wel nieuwe uitdagingen.

P.D: *Zijn er zaken die je nog wil meegeven aan collega's, directies, besturen of beleid?*

M.D: Ik vind het zeer belangrijk dat je leerkrachten voldoende respect en ademruimte geeft. Laat ze hun eigen carrière, ook naast hun job als leraar, uitbouwen. Kinderen en jongeren, maar ook hun ouders zijn vandaag de dag steeds veeleisender. Het onderwijs heeft er alle belang bij te investeren in leerkrachten zodat ze blijven groeien en niet geleidelijk uitgeblust geraken. Naar mijn gevoel gaat er momenteel veel te veel aandacht naar 'planlast'. Er is voor leerkrachten veel administratief werk en organisatie, terwijl voor mij een goede leerkracht, zeker in het DKO, vooral die inspirerende persoon moet zijn die dat ene zaadje ontdekt en vrij laat kiemen, waardoor kinderen en jongeren, maar ook volwassenen, kunnen groeien en anders naar de wereld gaan kijken.

<https://www.maartenbuyt.com>
<https://kobewens.be>
<https://academieantwerpendko.org>

MAARTEN BUYT

Maarten Buyt (Sint-Niklaas, 1982) studeerde muziektheorie, compositie, elektronische muziek en muziektechnologie aan de Conservatoria van Brussel en Antwerpen, en was als artistiek onderzoeksassistent verbonden aan de VUB/KCB. Hij was artist in residence bij ChampdAction en voltooide doorheen de jaren een opmerkelijk artistiek werk als onder andere freelance sound engineer (voor de opera, het ballet), als ontwikkelaar en uitvoerder van live electronics in de hedendaagse muziek, als postproducent voor films en als docent op het Conservatorium van Antwerpen. Samen met Jan Verschoren en Kobe Wens geeft hij het atelier Sound Design op de Koninklijke Academie Schone Kunsten DKO Go! in Antwerpen.

Inge Braeckman: Hoe ben je als docent Sound Design bij het DKO terechtgekomen?

Maarten Buyt: Ik werkte al in de hedendaagse muziek en voor het theater, vooral voor de opera. Ik wist dat de opleiding bestond en tijdens een opendeurdag heb ik laten weten dat ik wel een gastcollege wou geven. Dat was ongeveer 5 à 6 jaar geleden. Toen belden ze me op met de vraag of ik docent wou worden.

I.B.: Jullie zijn in het totaal met 3 docenten. Hoe pakken jullie dat concreet aan?

M.B.: We delen de opleiding Sound Design inderdaad met 3: ik geef namelijk samen met Jan Verschoren en Kobe Wens les. Het bijzondere is dat we alle 3 een verschillende achtergrond hebben en we op die manier de studenten een breed pakket kunnen aanbieden. Jan Verschoren komt van het RITS, Kobe Wens heeft Film gestudeerd en ik kom van het Conservatorium. Jan benadert het atelier meer projectmatig: vanuit de eigen projecten die door hem of door de studenten worden opgezet, zoekt hij vaak actief de samenwerking op. Kobe geeft dan weer meer overkoepelend les, waarbij hij klank verbindt met het film- en video-atelier. Ikzelf leg meer nadruk op de opbouw van de theoretische kennis, waarbij de nadruk ligt op het ontwikkelen van de skills van de studenten. De focus bij mij ligt meer op de klassieke muziek, het theater. Maar de opleiding is echt open voor iedereen, waarbij iedereen vanuit een persoonlijke interesse aan bod kan komen.

I.B.: Zit er een rode draad in het soort studenten dat zich voor jullie atelier inschrijft?

M.B.: De geïnteresseerden schrijven zich soms louter omwille van de vrijetijdsbesteding in, of het zijn soms mensen die affiniteit hebben met klank en die willen uitbreiden, verfijnen, tot mensen die rond story telling, podcast willen werken en de opleiding als opstap nemen naar het hoger onderwijs of voor een nieuwe professionele opleiding. Alle aspecten van Sound Design komen in aanmerking. We zijn geen muziekopleiding, maar alles wat met geluid te maken heeft, krijgt een plek. De bedoeling is om klank als ding aan sich te onderwijzen.

I.B.: Wat is volgens jou het belang van DKO en het verschil met kunstdagonderwijs?

M.B.: DKO heeft een ondersteunende werking, het is geen einddoel op zich, terwijl bij het dagonderwijs de finaliteit van een beroep zeer belangrijk is. Mensen gaan met een einddoel bijvoorbeeld naar het Conservatorium. We ondersteunen bij DKO het onderzoekende heel hard. We stimuleren de onderlinge samenwerking niet alleen binnen het atelier zelf, maar ook met de andere afdelingen, zoals bijvoorbeeld met de fotografie of scenografie voor bij het theater,... De uitwisseling van de know how, van het artistieke is belangrijk. Op zich is klank niet zo heel moeilijk, het bezit niet zoveel basisprincipes, maar klank kan wel in verschillende contexten voorkomen en ervoor worden ingezet.

De cursus is dan ook modulair ingericht: we geven elk 3 modules per jaar, die elk jaar veranderen. De 3 modules geven elk een verschillende focus weer van een bepaalde invalshoek waarmee we naar klank 'kijken'. Zo bijvoorbeeld zal een opname anders klinken bij field recording dan wanneer die in de studio plaats heeft, hoewel het dezelfde microfoon blijft.

I.B.: In welke mate heeft het DKO invloed op je eigen praktijk?

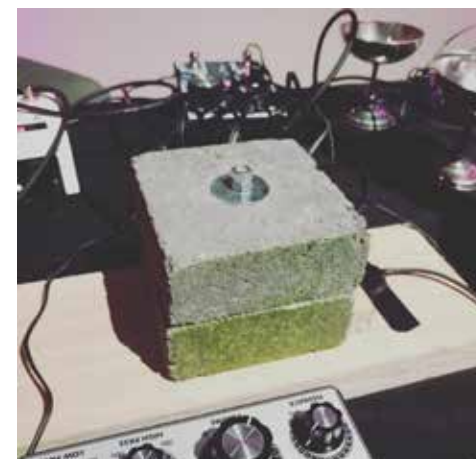
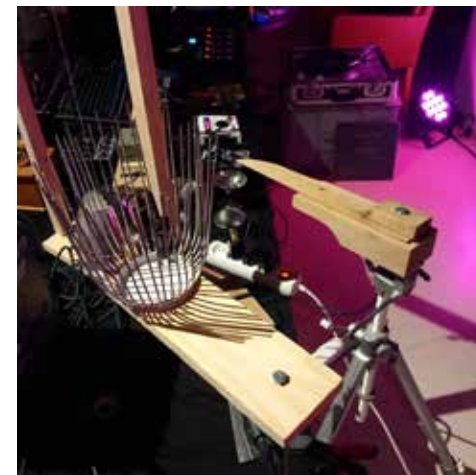
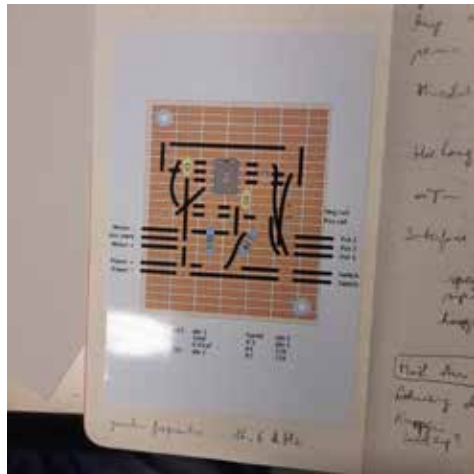
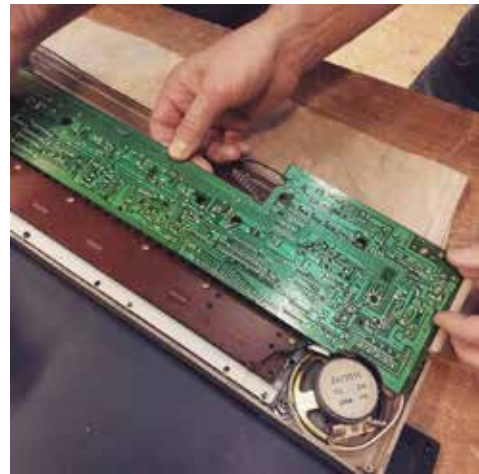
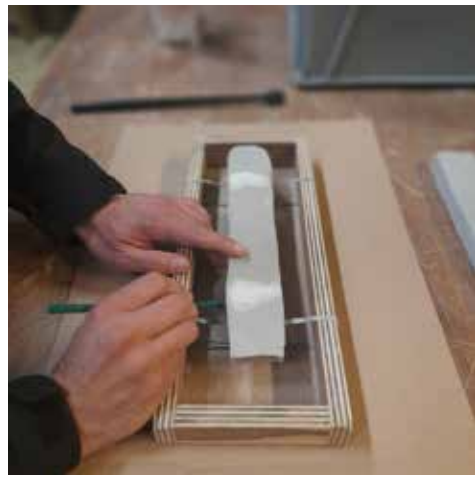
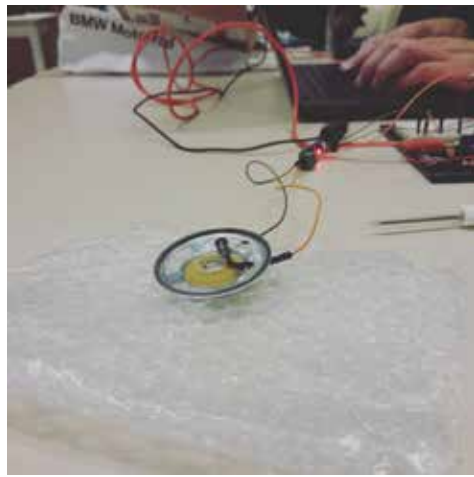
M.B.: De invloed op artistiek vlak is redelijk gescheiden. Ik doe al vrij lang en intens mijn eigen onderzoek en dat speelt zich af op verschillende niveaus.

Het is wel fijn om met de studenten Sound Design af en toe dingen uit te testen. Ook neem ik mijn eigen artistieke voorkeuren mee naar hen en ze geven me vaak interessante feedback als ik hun iets laat horen. Ik laat hen ook weten wanneer er interessante concerten, klankfestivals,... zijn. Dat zorgt voor een fijne wisselwerking in beide richtingen.

I.B.: Heb je een bepaald wensbeeld voor de toekomst?

M.B.: Ik vind dat het DKO in Antwerpen goed bezig is. Wat ik belangrijk vind is om de eigen kennis, vaardigheden, artistieke praktijk te kunnen blijven verdiepen in een context waarin er veel uitwisselingen op verschillende niveaus zijn. Een van de moeilijkste dingen is om over klank te praten. We hebben wel een eigen jargon, maar het is enkel via andere domeinen, metaforen, tot we tot een consensus kunnen komen over wat bijvoorbeeld een donkere klank is. Uitwisseling en wisselwerking zijn dus zeer belangrijk. Alles wat met klank te maken heeft, boeit me. Door die klank vanuit andere invalshoeken te benaderen, blijf ook ik bijleren.

<https://www.michieldomalsche.com>
https://www.instagram.com/sask_sounddesign/
<https://beeld.academiesintniklaas.be/volwassenen-aanbod-volwassenen/sounddesign>

Inge Braeckman: Michiel De Malsche (Sint-Niklaas, 1982) is een hedendaags componist, multi-instrumentalist, producer en sound designer. Typerend is dat hij niet denkt in bepaalde genres, maar dat de muziek voor hem bestaat in al haar facetten. In het hedendaagse muzikale landschap bewandelt hij een zeer persoonlijk en eigenzinnig parcours waarbij hij al van jongs af aan begon te componeren. Op zijn 17e was hij reeds actief als componist voor jeugdtheater en documentaires. Typerend voor hem is zijn breed muzikaal palet waarbij authenticiteit op de eerste plaats staat. Momenteel is hij onder andere zijn nieuwe plaat aan het afwerken (12 stukken voor 12 verschillende solo-instrumenten), werkt hij aan een soundtrack voor een nieuwe theaterproductie en bereidt hij de première van zijn eerste kortfilm Gudu voor. Hij combineert zijn artistieke activiteit met lesgeven op d'Academie voor Beeld (SASK) in Sint-Niklaas.

Inge Braeckman: Wat is het belang van d'Academie van Sint-Niklaas voor je?

Michiel De Malsche: Ik ben als het ware opgegroeid in dit gebouw. D'Academie was er altijd in mijn leven. Ik heb er film, animatie, modeltekenen, compositietekeningen, keramiek, muziek (piano, contrabas, viool, zang,...) gestudeerd. Vanaf mijn 7 jaar volgde ik klassieke piano aan de muziekschool. Als componist ben ik oorspronkelijk autodidact. Het is een cliché dat autodidacten wantrouwig zijn tegenover theoretische kennis omdat je op een hoogstpersoonlijke manier je ei kwijt kan: niemand heeft je gezegd hoe bijvoorbeeld een melodie op te bouwen. Als er dan plots iemand je zegt hoe het 'hoort' kan dit heel confronterend zijn en een averechts effect hebben op de 'goesting' om te creëren. Het is zoals bij iemand die uit zichzelf mooi heeft leren tekenen: door naar school te gaan, wordt die dan plots met een tiental andere technieken geconfronteerd. Door het overaanbod bestaat de kans dat die dan dichtklapt. Of: met 4 akkoorden kan je prachtige liedjes maken. Na het op korte tijd instuderen van 40 nieuwe akkoorden, kan het zijn dat je plots geremd wordt of begint te twijfelen aan jezelf en aan de waarde van wat je aan het maken bent. Ik ben muziek beginnen te studeren omdat ik naast mijn zelfontwikkelde skills, ook voor een orkest wou leren schrijven, uit persoonlijke interesse en uit liefde voor de klassieke componisten. Het was een openbaring om op te merken dat hoe meer theoretische kennis ik verwierf, hoe leuker het werd om naar muziek te luisteren.

I.B.: Je hebt compositie gestudeerd aan de Conservatoria van Rotterdam en Gent. Naast de uitbouw van je eigen praktijk en carrière geef je ook les op d'Academie in Sint-Niklaas. Hoe benader je de praktijk van het lesgeven?

M.D.M.: Wat ik belangrijk vind, is om mijn leerlingen skills mee te geven zonder de authenticiteit die ieder van hen bezit af te remmen. Ik geef op d'Academie Sound Design, een richting die nu slechts 2 jaar bestaat en voor iedereen openstaat, aan mensen met uiteenlopende achtergronden. Ik probeer hen een zo gepersonaliseerd mogelijk parcours mee te geven en leg de nadruk op het afwerken van de dingen, het toewerken naar deadlines. Ook de durf om te experimenteren en zoveel mogelijk technieken uit te proberen vind ik belangrijk; het mag ook al eens mislukken. Al gaandeweg ontdekken de leerlingen zo beter hun specifieke talenten. Ik vind het ook belangrijk om ambitieus genoeg te zijn. De lat mag lekker hoog. Als leerkracht probeer ik zoveel mogelijk te faciliteren voor de leerlingen: mogelijkheden zoeken om tentoon te stellen, opportuniteiten zoeken voor live performances, et cetera.

I.B.: Hoe gaat dat dan concreet in zijn werking?

M.D.M.: De richting Sound Design is ondergebracht in de Beeldacademie; iets wat een groot voordeel heeft aangezien het de mogelijkheid schept tot interactie met de kunstateliers. Iedereen kan/mag een beroep kan doen op ons atelier in de mate van het mogelijke. Zo maken we bijvoorbeeld geluid en soundtracks voor de modeshows, voor animatiefilms, voor de dansafdeling, keramische geluidskunst, et cetera. Opmerkelijk is dat iedereen van elkaar leert, in beide richtingen. Zo is er bijvoorbeeld een ingenieur uit onze

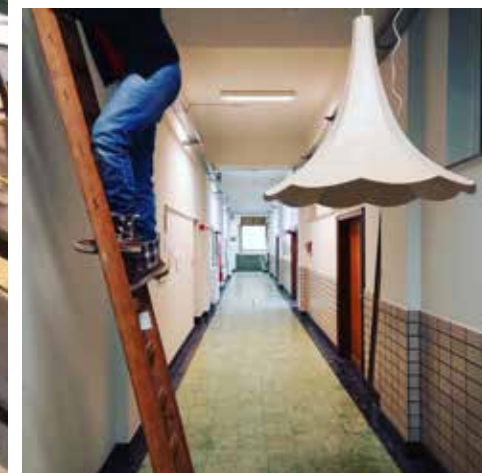
klas een geluid producerend pak aan het maken in het textielatelier. Elke leerling heeft zijn eigen specifieke skills en interesses, die ik probeer uit te puren. Daarnaast probeer ik de leerlingen ook zoveel mogelijk te doen samenwerken: zo bereidt de volledige klas nu een nieuwe live-soundtrack voor bij een stille film die binnenkort wordt gebracht in het plaatselijke asielcentrum. En ja, de leerlingen geven me ook inspiratie, input voor mijn eigen praktijk. Ik kan niet alles zelf. Zo weet ik zelf bijvoorbeeld niets over printplaten, computertaal,... terwijl ik leerlingen heb die daarin gespecialiseerd zijn.

I.B.: Wat is het belang van het studeren aan d'Academie?

M.D.M.: Nu is er soms een discussie dat kinderen het niet leuk vinden om bijvoorbeeld Notenleer te volgen. Maar die lessen hebben echt wel een nut. Ze zijn er om de oren te trainen, de innerlijke radio die in je hoofd zit, te ontwikkelen. De basis voor techniek wordt er aangeleerd. Een groot en getraind voorstellingsvermogen is belangrijk voor een componist, sounddesigner, artiest in het algemeen. Door het gevarieerde aanbod in de academie kan je er tevens 'out of the box' leren denken. In het sounddesign-atelier wordt gestreefd naar het leveren van een nederige bijdrage aan de algemene evolutie van klankleur en klankopwekking in de breedste zin van het woord.

I.B.: Heb je bepaalde dromen voor de toekomst?

M.D.M.: Mijn persoonlijke droom is om elk jaar een nieuwe plaat te maken en om regelmatig soundtracks te kunnen maken voor producties waar ik zelf achter sta. Ik wil ook graag een eigen interpretatie maken van het concept Opera en ik zou graag zelf ook eens een langspeelfilm regisseren/produceren. En wie weet schrijf ik op 65-jarige leeftijd wel een boek. Voor d'Academie is mijn droom dat Sound Design een brug kan zijn tussen de verschillende richtingen in de academie beeld en een actieve samenwerking kan genereren tussen de academie beeld en de academie muziek, woord en dans. In een ideale wereld levert de richting een bijdrage aan een soort algemene symbiose tussen alle artistieke richtingen.

<https://www.stannieuwenhuis.be>
<https://www.instagram.com/academieregiontieten/>
<https://www.art.tienen.be>

Inge Braeckman: Stan Nieuwenhuis is een bekroonde componist, performer en geluidsingenieur. Toen hij 8 jaar was begon hij aan zijn muzikale carrière door piano en trompet te leren spelen. Intussen componeert hij muziek voor zowel films als documentaires, fanfare als brassband, naast zijn eigen muzikale projecten. Ward Collin behaalde een master in de film aan Sint-Lukas Brussel. Hij heeft een fotostudio aan de vaart in Leuven. Beiden geven Sound Design op de Academie Regio Tienen.

Inge Braeckman: Hoe gaat dat in zijn werking: met twee gedurende 4 uur het atelier Sound Design geven?

Ward Collin: Het delen van de les is puur technisch. Ik heb een filmachtergrond en hou me meer bezig met het begeleiden van de projecten. Stan is componist en legt de nadruk op het muziekinhoudelijke.

In feite doen we aan co-teachen. We delen elkaars sterktes, invloeden, smaak. Het is zoals $1 + 1 = 3$. We zijn dus aanvullend.

Stan Nieuwenhuis: Door 1 avond 4 uur aan een stuk les te geven, is er veel ruimte voor onze eigen projecten. Er is ook minder druk, meer vrijheid en het is daardoor minder schools. De meeste leerlingen hier zijn veertigers die weten wat ze willen maken en waarin ze door ons begeleid willen worden. De motivatie is belangrijk.

Ward Collin: Er is hier een zeer interessante mix van mensen in het geluidsatelier, ieder heeft zijn eigen interesse en dat interesseveld ligt soms ver uit elkaar. Er is ruimte om te experimenteren, al spelend te zoeken, met vallen en opstaan. Het is in feite meer ook een atelierwerking dan een cursus. De leraar is daarbij de coach. We benaderen het atelier niet vanuit de visie van dat moeten jullie nu van ons leren, we kijken meer naar wat de leerlingen aanspreekt. De leerlingen inspireren elkaar ook, er zijn interessante kruisbestuivingen.

I.B.: Hoe zijn jullie aan deze Academie Regio Tienen beland?

W.C.: Ik ben hier werkzaam sinds 2016. Dat is zeer natuurlijk en vanzelf gegaan via het doen van een stage ben ik hier als docent beland. Als kind heb ik geen academie gedaan, ik ben pas op volwassen leeftijd met de academie in aanraking gekomen. Het audiovisueel atelier hier is gelinkt aan mijn praktijk, er is een wisselwerking.

In mijn hoofd wou ik in feite geluidsman worden. Maar ik heb toen mijn ingangsexamen op het RITS gedaan en ben daar begonnen. Dat is een meer algemene opleiding in plaats van een technische. Van kindsaf aan was ik bezig met geluid, als dj, met het samplen. Geluid speelt een grote, rode draad doorheen mijn carrière. Ik ben me zeer bewust van geluid. Hoe klinkt een locatie, enzovoort.

S.N.: De link vanuit sound design met mijn werk is zeer organisch gegaan. Hoe kan elektronica op een organische manier matchen en gebruikt worden als verlengstuk van mijn expressie. Ik ben bezig met een soloproject waarbij ik experimenteer met die technieken vanuit klassieke compositie en live electronics en hoe dat alles overlapt met de technieken over sound design. Hoewel het zeer breed gaat, breng ik geen sound design pur sang.

Het gaat om het samen mee-exploreren.

I.B.: Hebben jullie een specifieke droom voor de toekomst?

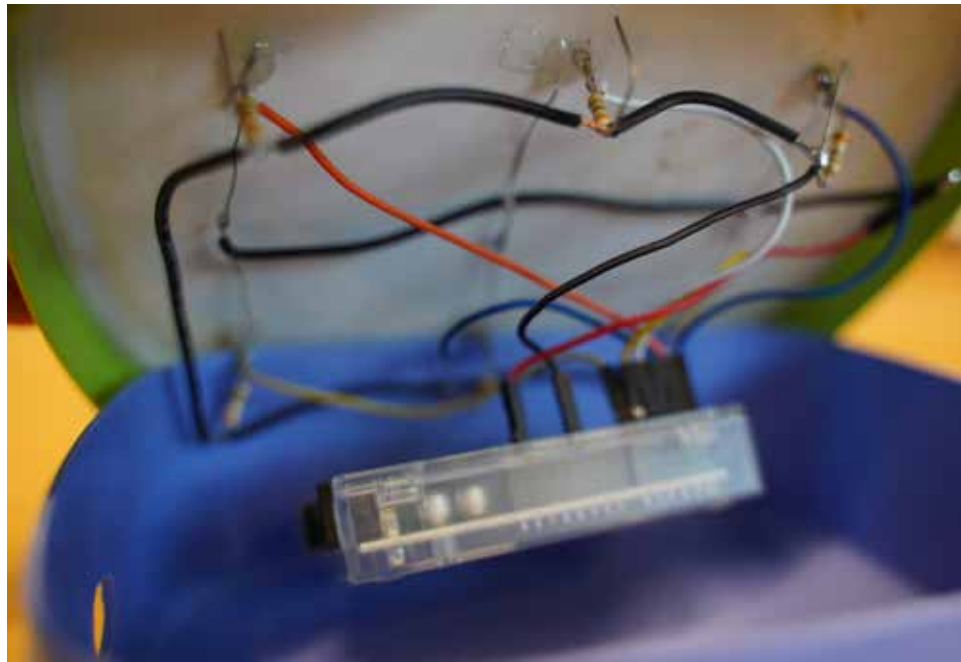
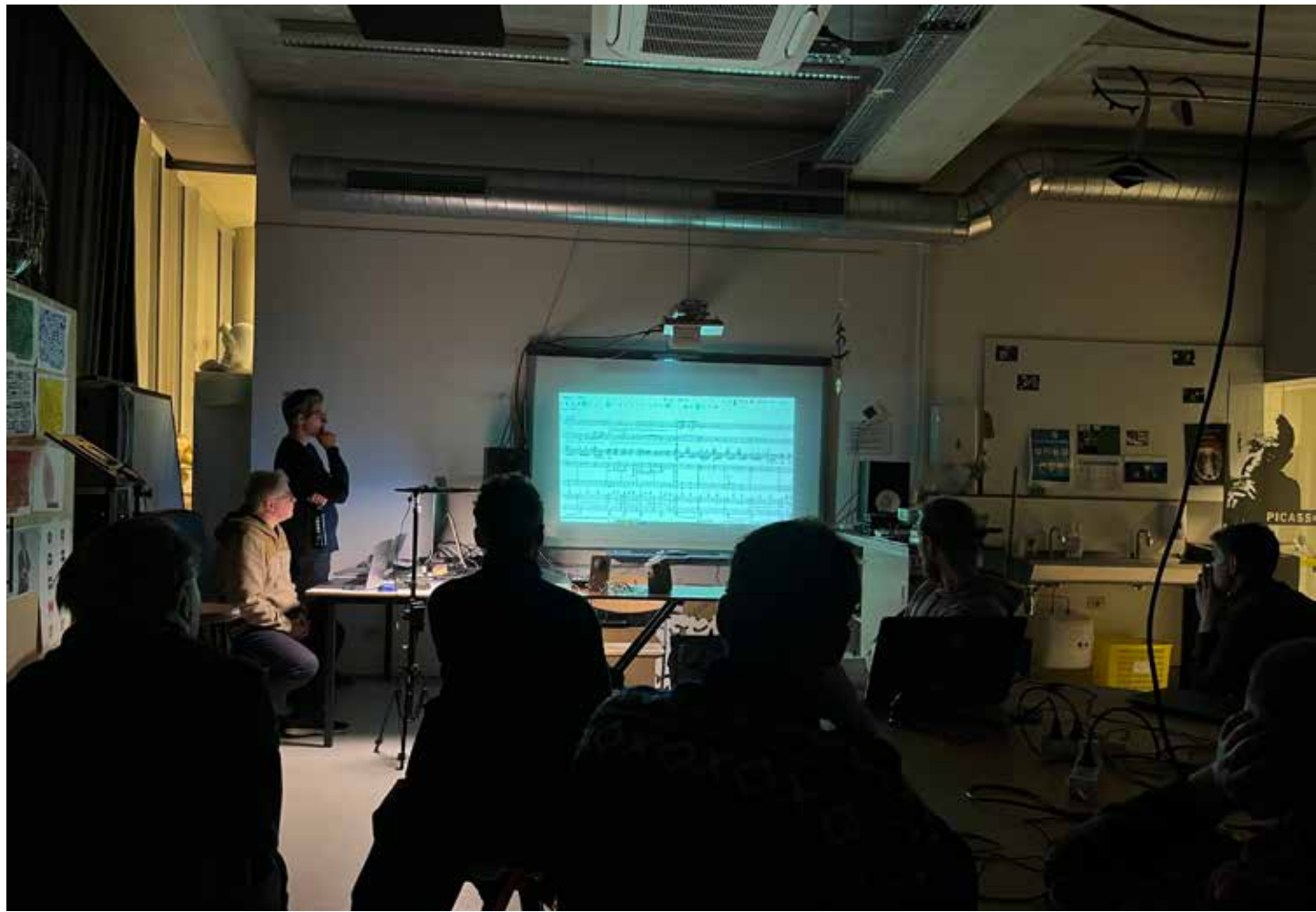
W.C.: Een droom zou zijn om erin te slagen hier een soort community te krijgen. Vanuit het aspect van het tonen, van het nog meer aan bod kunnen en laten komen.

S.N.: Elke maand een SoundDesign Café dat zou mooi zijn.

W.C.: Tienen had vroeger echt wel een Noise Scene.

D'Academie is te groot aan het worden voor deze ruimte hier in cc De Kruisboog, er is ook meer plaats nodig, meer werkingsmiddelen.

Hans Martens: 'Les Cajoutiers' is een schoolvereniging in Warang (Senegal) die kinderen uit kansarme gezinnen, doven en kinderen met een Downsyndroom een kans geeft op een betere toekomst, door hun onderwijs, een uitgebalanceerd dieet en medisch-sociale zorgen te verschaffen. De organisatie is in 2008 opgericht door de Belgische Sophie Camara-Corynen. Dankzij peters, meters en sponsors is deze organisatie de afgelopen jaren steeds blijven groeien naar een niveau dat internationaal wordt ondersteund.

Véronique Mazimpaka, docent aan de Academie Mechelen, startte in oktober 2022 een samenwerking op tussen haar leerlingen van de lagere graad en de leeftijdsgenoten van Les Cajoutiers. In het kader van de tentoonstelling 'Prima. 250 jaar Academie Mechelen' was er een live workshop via Zoom tussen Mechelen en Senegal.

Hans Martens: Hoe heb je de workshop opgebouwd?

Véronique Mazimpaka: We zijn eerst klein begonnen met het bestuderen van de huidskleur. Het oorspronkelijke thema was mens en diversiteit naar het voorbeeld van 'Humanae', een werk van de Braziliaanse kunstenares Angélica Dass. Het thema diversiteit hebben we daarna gekoppeld aan feestvierders ter ere van 250 jaar Academie Mechelen. Dansende mensen van overal, mensen met verhalen en de daarbij behorende emoties ontmoeten elkaar en stellen zichzelf voor. Zo ontstaan vriendschappen en zijn we met elkaar verbonden.

Deze verbondenheid hebben we grafisch weergegeven, zoals in de kleurrijke landkaart-achtige werken van Mark Bradford. Onze voornamen kregen de hoofdrol. Verwijzend naar het werk 'Spel zonder grenzen' van Francis Alÿs hebben wij een spel verzonnen met letters (onze naam) en cijfers (het aantal letters van onze naam). Door het spel te spelen heeft ieder op zijn/haar locatie een grote tekening kunnen maken. Ideaal om op een leuke manier kennis te maken met Les Cajoutiers in Senegal.

H.M.: Was het ook een bijzonder leerproces?

V.M.: Ontmoetingen stellen ons altijd in staat om iets nieuws te leren. Zo hebben wij van de dove leerlingen van Les Cajoutiers de letters en cijfers in gebarentaal geleerd. Wij hebben hen het fenomeen spiegelbeeld geleerd. Wanneer je via videochat in een camera kijkt, zie je jezelf in een spiegelbeeld, zoals in een echte spiegel. Zonder dat spiegelbeeld zouden wij ons ongemakkelijk voelen en ons raar gedragen omdat wij niet vertrouwd zijn met dat echte beeld. Tijdens het spel toonden Les Cajoutiers hun naamkaartje in de camera, waarbij ze hun naam in spiegelbeeld zagen. Zonder voorbereiding zouden ze ongerust geweest zijn en denken dat wij hun naam verkeerd hebben gezien. Wij toonden vervolgens onze naam in gebarentaal aan Les Cajoutiers.

H.M.: En wat was voor jou belangrijk?

V.M.: Het gegeven 'spel' was hier zeer belangrijk. In een schoolse leeromgeving is alles gebaseerd op het kopiëren en het juist weergeven. Vooral in het begin van een leertraject. Dat brengt dan

de nodige stress met zich mee wanneer dit niet onmiddellijk lukt. Dat fouten maken een voedingsbron kan zijn voor creativiteit wordt niet altijd benadrukt. Dit is nochtans belangrijk om onze eigenheid te ontdekken en te bewaren. Zo heeft ons experiment – waar juiste weergave, interpretatie en toeval gecombineerd aan bod kwamen – voor een verrassend mooi moment gezorgd.

H.M.: Het experiment kreeg in april 2023 een mooi vervolg in het Cultuurcentrum Warandepoort in Tervuren. In de tentoonstelling 'Porter L'Oeil' werden werken getoond die Les Cajoutiers hadden gemaakt. De expo werd vanuit Senegal in een grote valies van 35 kg opgestuurd. De leerlingen van de Academie Mechelen kregen van Véronique Mazimpaka een rondleiding met doe-oefeningen. Dit werd gecombineerd met een rondleiding bij de burens: het AfricaMuseum.

In samenwerking met het museum werd in de namiddag opnieuw een Zoom-workshop gehouden met Les Cajoutiers. De kinderen van Mechelen kregen opnieuw een spoedcursus gebarentaal en konden zo hun naam communiceren met de kinderen in Senegal. Zowel in Senegal als in Tervuren werd opnieuw aan een groot groepswerk gewerkt. In Tervuren op papier met Pandakrijt, in Senegal maakten ze een grote tekening in het zand. Afbeeldingen van (oeroude) zand- en grottekeningen in de Afrikaanse woestijnen hadden de Mechelse kinderen ook al gezien in de expo in de Warandepoort en in het AfricaMuseum. Verbluffend om de 'connectie' te zien tussen en met de kinderen in Tervuren en Senegal.

Een verrijkende ervaring voor kinderen, ouders én leerkrachten.

Les Cajoutiers: <https://bkfatime.wixsite.com/monsite?lang=nl>
Hans Martens: <https://databank.kunsten.be>
<https://www.academiemechelen.be>

DE ACADEMIE ALS EEN FUN PALACE
WILLIAM PLOEGAERT VOORMALIG DIRECTEUR SASK DEINZE

We schrijven: begin jaren '60. Het gehavende Engeland van na de tweede wereldoorlog kent een babyboom en een daarmee gepaard gaande huisvestingsproblematiek. De stedenbouwkundige keuzes die worden gemaakt zijn rampzalig voor het sociale weefsel, in het bijzonder in grootsteden als Londen. Daartegenover stellen architecten als Cedric Price niet zozeer alternatieven als wel middelen om dit sociale weefsel te herstellen. "The Fun Palace" was daar één van.

Men zou, bekeken vanuit een hedendaags perspectief, het Fun Palace kunnen omschrijven als het prototype van een multifunctioneel en polyvalent cultureel centrum. Alleen, het Fun Palace van Price ging veel verder dan een moduleerbare infrastructuur. Het was een indrukwekkende machine voor culturele participatie en een katalysator van sociale cohesie. Het is moeilijk om het concept in enkele zinnen uiteen te zetten, maar laten we het toch proberen.

Voor Price was er in de steden nood aan een plek waar de burger onbevangen en onbevooroordeeld kon rondstruinen en kennis maken met of deelnemen aan (culturele) acties en evenementen. Door een complex systeem van informatieverzameling door wat in die tijd 'high tech' was (de eerste sensoren en cybernetica) zou de architecturale structuur zichzelf automatisch aanpassen aan de grootte van het aantal bezoekers en de trajecten die ze binnen die structuur gebruikten. Denk: algoritmen en artificiële intelligentie! De bedoeling was een soort zelfregulerend architecturaal "wezen" (een gebouw kan je het niet echt noemen) te creëren dat continu zou veranderen, in interactie met de toeloop en het publiek. Voor Price zou de uitstraling van deze structuur ook letterlijk te nemen zijn: zelfs de circulatie in de buurt van het Fun Palace zou een invloed kunnen hebben op zijn morfologie!

Met de opkomst en het succes van het splinternieuwe medium televisie in gedachten, leek het voor Price niet meer dan normaal dat in het Fun Palace een continue 'feed' aan beelden via televisieschermen zou aanwezig zijn. Hij dacht daarbij aan live uitzendingen van gebeurtenissen die zich in andere, gelijksoortige plaatsen zouden afspelen. We kunnen niet anders dan hierbij te denken aan geheel andere, eigentijdse 'fun palaces' (winkelcentra, pretparken, toeristische resorts, ...), waar de commerciële intenties het ruimschoots hebben gewonnen van de culturele en sociale doelstellingen van Cedric Price en zijn kompanen (Joan Littlewood, Gordon Pask, ...) in de jaren '60.

Op Youtube zijn een aantal evocaties terug te vinden van hoe zo'n Fun Palace er in concreto zou hebben uitgezien. In 2014 probeerde men in het Zwitserse paviljoen op de Biënnale van Venetië op een geheel eigen manier een idee van te geven.

In de context van deze bedenkingen heb ik meteen de reflex om het concept van Price's Fun Palace te enten op een mogelijk onderwijsmodel. Om dat duidelijk te maken citeer ik hier integraal

de tekst die indertijd in een brochure over het Fun Palace verscheen:

"Kom en ga met het openbaar vervoer of te voet, wanneer je maar wil – of neem gewoon een kijkje op het moment dat je toevallig passeert. De informatieborden tonen je wat er op dat moment gebeurt. Zoek niet naar de ingang, je kan gewoon binnenlopen. Geen deuren, vestibules of bewakers, het is aan jou om te bepalen hoe je dit gaat gebruiken. Kijk rond, neem een lift, een roltrap en ontdek wat er voor jou interessant of bruikbaar is. Maak voor jezelf uit wat je wilt doen of kijk naar anderen die iets doen. Leer hoe je instrumenten, of verf, of baby's moet behandelen, of luister gewoon naar je favoriete muziek. Dans, babbel of laat je uitleggen hoe anderen iets realiseren. Hang wat rond met een drankje en kijk ondertussen wat er elders in de stad of de wereld gebeurt. Begin met een opstootje of een schilderij of leun achterover en kijk naar de sterren. Hoe laat is het? Doet er niet toe, dag of nacht, zomer of winter. Als het regent, dan houdt het dak die tegen, maar niet het licht. Een kunstmatige wolk zal je koelte bezorgen, of een regenboog zo je dat wilt. Je zult warme voeten hebben terwijl je de sterren bekijkt, de lucht is fris wanneer je het koor vervoegt. En waarom niet genieten van je favoriete gerecht, daarboven, waar je het onweer in de verte beschouwd?

Waartoe dient dit alles? We bouwen hier een kortstondig speeltje waar we met z'n allen kunnen genieten van de mogelijkheden en geneugten die de 20ste eeuwse maatschappij ons biedt. Het moet niet langer duren dan noodzakelijk is." (eigen vertaling)
Stel je voor dat dit de wervende brochure van een academie was ...

Deze tekst werd oorspronkelijk gepubliceerd als aflevering in de blog "Het uitdijende feest" zie uitijendfeest.blogspot.com

LUC DELEU

Mobile Medium University (Floating UIA) uit 1972 is een van de eerste architectonische voorstellen van Luc Deleu. Het M HKA heeft de 'revisited'-versie uit 1982 in zijn bezit. Tijdens de Vietnam-oorlog speelde Deleu met het idee om drie felgekleurde vliegdekschepen voor een eeuwigdurende reis in te zetten, met op de schepen het volledige studieaanbod van de Universiteit Antwerpen. Dit thema van mobiliteit en van verplaatsing is ook aanwezig in zijn Proposals (1972–1980), waarvan er zich vandaag vier in de M HKA-collectie bevinden. De reeks formuleert bizarre, maar geloofwaardige anarchistische benaderingen van kwesties die nog steeds aangepakt moeten worden, zoals het milieu (bijvoorbeeld landbouw in de stad), het sociaal contract (bijvoorbeeld niet-geprogrammeerde tv-uitzendingen) of het collectieve geheugen (bijvoorbeeld historische monumenten recupereren voor sociale huisvesting). De vliegdekschepen zouden ook interessante academies kunnen zijn.

BIOGRAFIE

Luc Deleu (*1944, Duffel, leeft en werkt in Antwerpen) richtte in 1970, net na het behalen van zijn diploma in de architectuur, in Antwerpen T.O.P. Office (the Turn-On Planning Office) op: een interdisciplinair stadsplanningsbedrijf. In datzelfde jaar houdt Deleu ook zijn eerste solotentoonstelling. Tot op heden heeft hij noch de architectuur, noch de kunst opgegeven. Hij ziet beide als nauw verwante manifestaties van het denken. Wat hij ooit over zichzelf zei, klopt nog steeds: 'Ik ben een kunstenaar, omdat ik een architect ben.' Deleu is vooral bekend om zijn sculpturen met containers. Het hybride activisme dat alle werken van Deleu ondersteunt, is heel goed te zien in zijn vroegere werken. In 2014 ontving het bureau T.O.P. Office de Vlaamse Cultuurprijs Beeldende Kunst voor zijn 'compromisloze houding, tegendraads gedachtegoed en eigenzinnige vormentaal'.
(Bron: ensembles.mhka.be)

Mobile Medium University (Floating UIA), 1972–1982, hout, plastic, verf, plexi, 110 x 60 x 25 cm, Collectie M HKA, Antwerpen, Bruikleen UA, Universiteit Antwerpen

Aalst
akademiebk-aalst.be

Aarschot
habk.be

Anderlecht
academieanderlecht.be

Antwerpen
academieantwerpendko.org

Arendonk
academiearendonk.be

Berchem
academieberchem.be

Bilzen
academiebilzen.be

Borsbeek
academie-borsbeek.be

Brasschaat
academie-noord.be

Brugge
academiebruggedko.be

Brussel Schaarbeek
sintlukas.com

Deinze
tekenacademiedeinze.be

Dendermonde
kaskdendermonde.be

Eeklo
kunstacademie-eeklo.be

Etterbeek/Sint-Pieters-Woluwe
rhok-academie.be

Geel
kunstacademie.geel.be

Genk
academiegenk.be

Gent
academiegent.be

Gent Sint Lukas
sintlukasacademie.be

Geraardsbergen
kunstacademie.geraardsbergen.be

Halle
meiboom.info

Hamme
academiehamme.be

Harelbeke
academieharelbekeanders.be

Hasselt
hasselt.be

Heist-op-den-Berg
tekenacademie-hodb.be

Herentals
herentals.be

Heusden-Zolder
academie.be

Hoboken
academiehoboken.be

Hoogstraten
iko-dekunstacademie.be

Hove
academihove.com

Ieper
academie-ieper.be

Kapellen
st-lucas-kapellen.be

Knokke-Heist
maak.knokke-heist.be

Koksijde
koksijde.be

Kontich
gask.be

Kortrijk
academiekortrijk.be

Leuven
slac.be

Liedekerke
liedekerke.be

Lier
academielier.be

Maasmechelen
kunstacademie-online.be

Maldegem
maldegem.be

Mechelen
academiemechelen.be

IKA Mechelen
ikamechelen.be

Menen
academiemenen.be

Merksem
academiemerksem.be

Mol
gemeentemol.be/vrije tijd

Mortsel
abk-mortsel.be

Nijlen
acnijlen.be

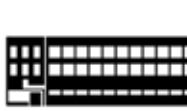
Oostende
kunstacademieaansee.be

Oudenaarde
oudenaarde.be

Overijse
bko.be

Pelt
kanl.be

Poperinge
kunstacademiepoperinge.be

Roeselare
saskroeselare.be

Ronse
ronse.be

Schoten
schoten.be/academie

Sint-Niklaas
beeld.academiesintniklaas.be

Sint-Pieters-Leeuw
sint-pieters-leeuw.be

Sint-Truiden
academiehaspengouw.be

Temse
academietemse.be

Tielt
academietielt.be

Tienen
tien.be/art

Tongeren
pentagoon.be

Turnhout
turnhout.be/tekenacademie

Vilvoorde
academiebeeldendekunstenvilvoorde.be

Waasmunster
academiewaasmunster.be

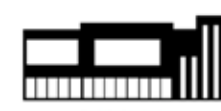
Waregem
waregem.be/kunstacademie

Westerlo
westerlo.be

Wetteren
kunstacademiewetteren.be

Wilrijk
academiewilrijk.be

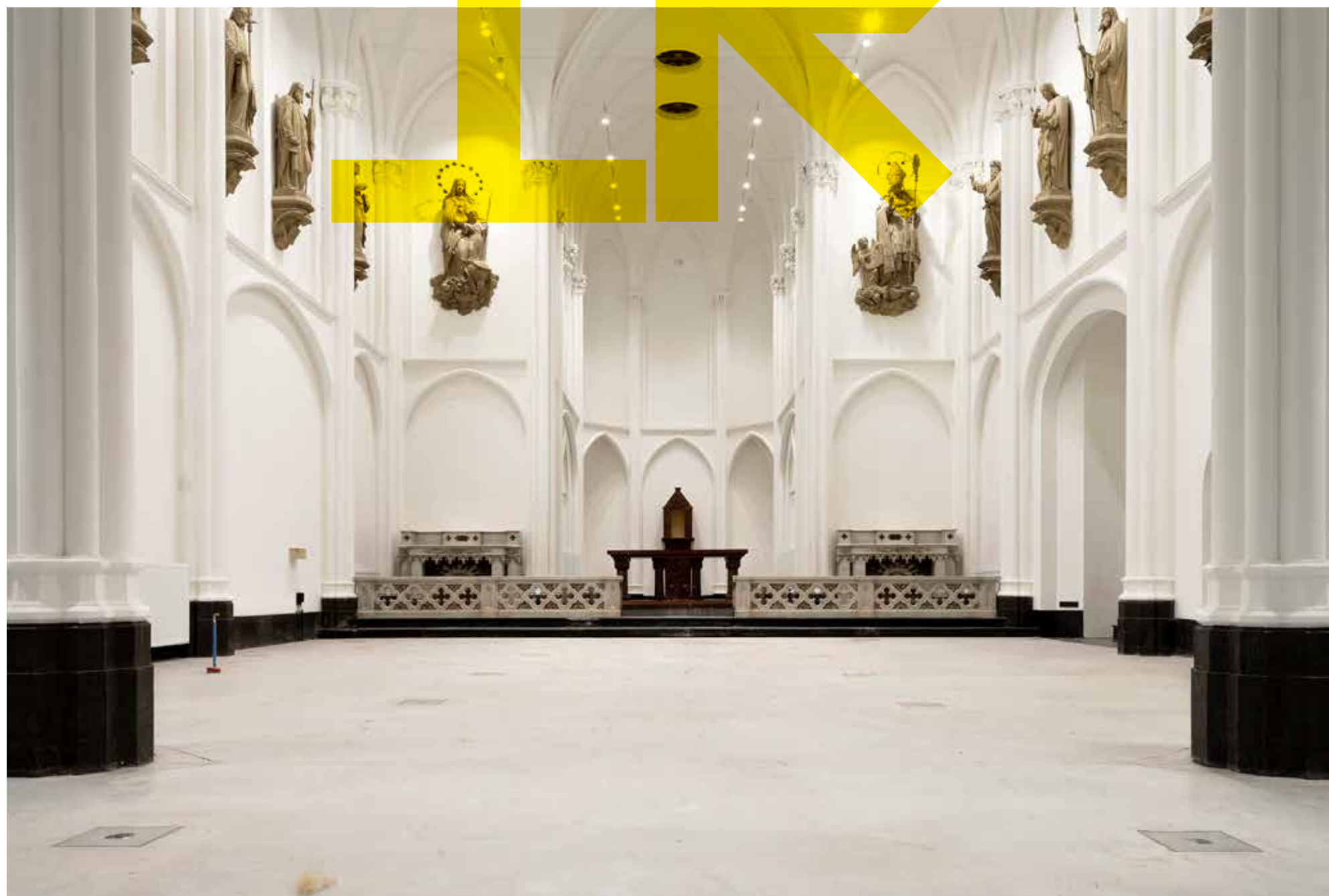

Zottegem
sabkzottegem.be

Zwevegem
kunstacademiezwevegem.be

Foto's: Joost Goethals

STEDELIJKE ACADEMIE BRUGGE DKO

De kerk van de Redemptoristinnen (in de volksmond 'De Rode Nonnen') is na 5 jaar eindelijk klaar om de ateliers van de Stedelijke Academie Brugge DKO te ontvangen. De ateliers waren tijdelijk in een warehouse gehuisvest.

ACADEMIE VOOR BEELDENDE KUNST – GENT
ATELIER GRAFIEKKUNST

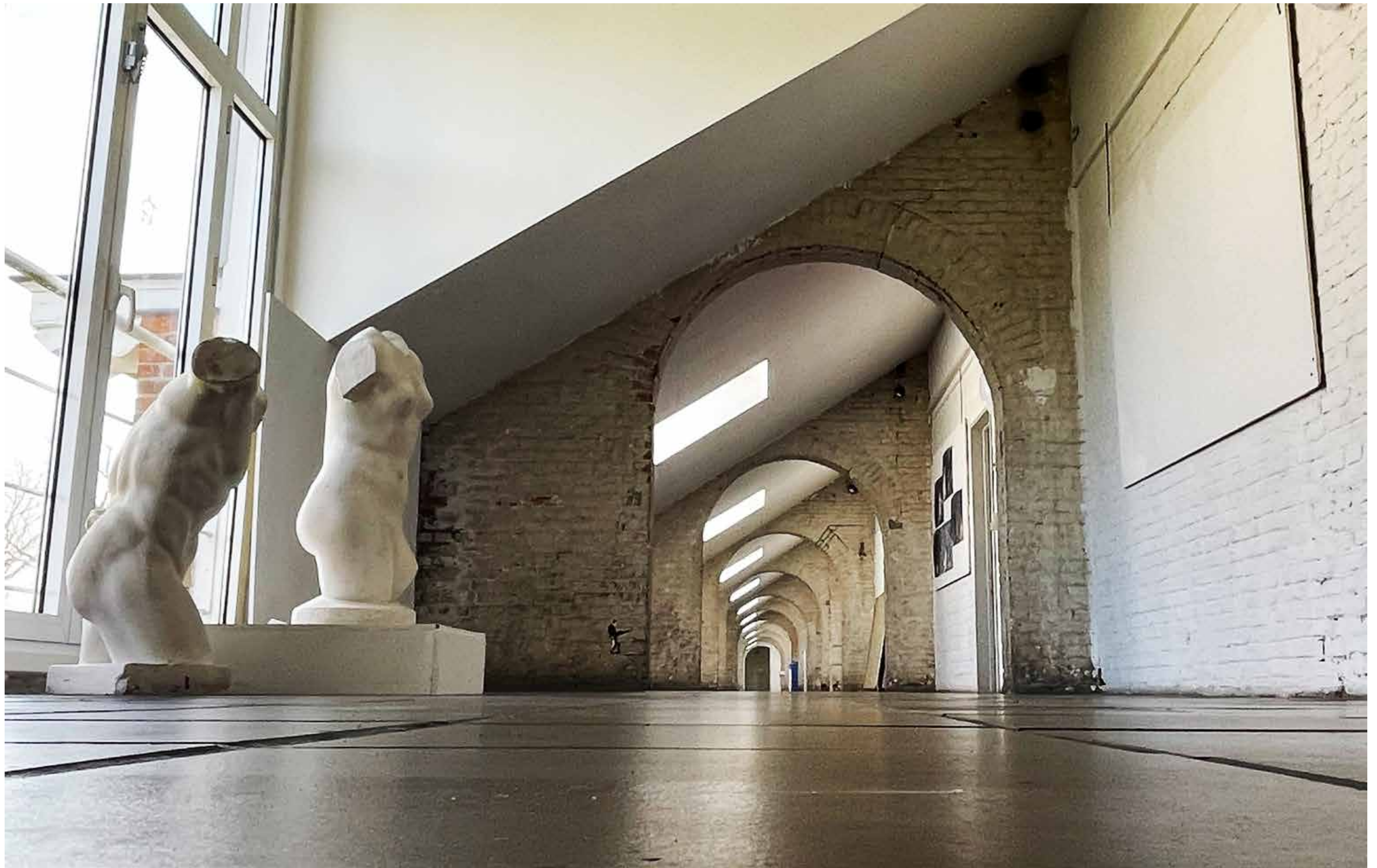
Foto's: Heidi Nolf

ACADEMIE VOOR BEELDENDE EN TOEGEPASTE KUNSTEN – HEIST-OP-DEN-BERG
ONTWERP: ARCHITECTENTEAM CUYPERS&Q

Foto's: Evenbeeld

Foto's: Heidi Nolf

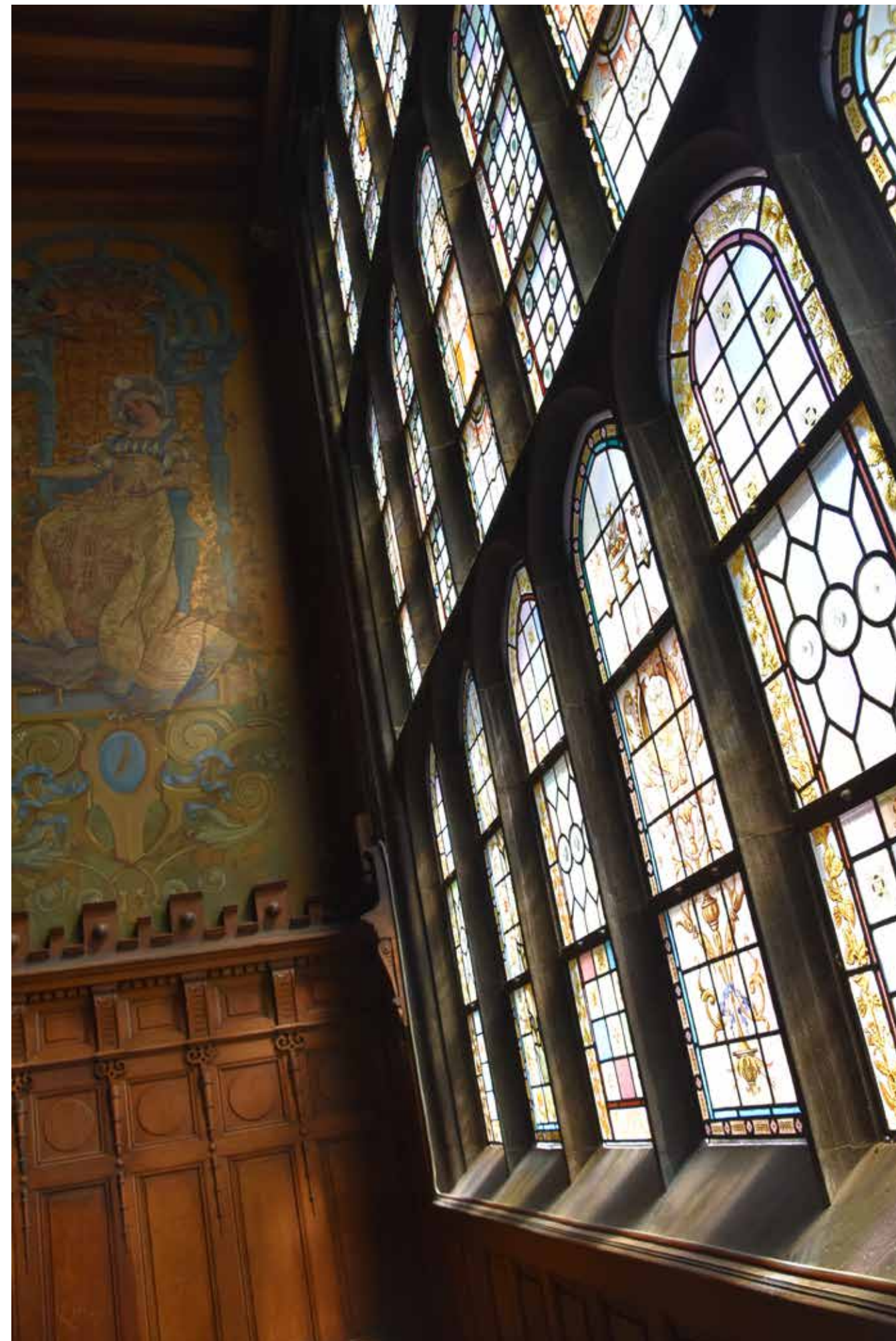
Het voormalige Brouwershuis, anno 2023 de Academie voor Beeld Stad Menen, gelegen in de Bruggestraat 43 te Menen, prijkt sedert 12 oktober 1993 op de lijst van wettelijk beschermde monumenten. Het huis vormde ooit de zetel van een van de belangrijkste brouwerijen in de regio Zuid-West-Vlaanderen: 'Les Trois Rois'. Daarnaast bezit het gebouw een uitzonderlijke architecturale historische waarde als exponent van de neorenaissancestijl in de rijke burgerlijke bouwkunst rond de eeuwwisseling. Niet alleen de gevelpartij maar vooral de interieurs vormen een rijk en gaaf bewaard geheel, dat getuigt van de verfijnde smaak van de opdrachtgever en het hoge vakmanschap van de interieurdecorateurs.

HISTORIE

Het huis werd circa 1890 als brouwershuis opgetrokken door Adolphe Lannoy, die vóór de Eerste Wereldoorlog voorzitter van de Belgische Brouwers was. Iets later, in 1896, tekende de architect René Buyck de plannen voor de verbouwing van de brouwerij. Na de Eerste Wereldoorlog werd het goed verkocht aan de firma Vermeulen-Feneau. Hij zou het huis de jaren 1920 verder verfraaien onder meer door de aanbouw van een Venetiaans salon en het zogenaamde glazen salon. Volgens een mondelinge getuigenis zou deze laatste kamer overgeplaatst zijn uit een kasteel in Duitsland. Familie Vermeulen verkochten in 1966 het goed op hun beurt door aan de Stad Menen. Aanvankelijk werden in 1969 zowel de Stedelijke Academie voor Beeldende kunst als Academie voor Muziek & Woord in het gebouw ondergebracht. Later in 1974 vond de Academie voor Muziek & Woord Stad Menen een onderkomen in het voormalig Yvonne Serruysmuseum, gelegen in de Yvonne Serruysstraat. De Stedelijke Academie voor Beeldende Kunst, inmiddels omgedoopt tot 'Academie voor Beeld Stad Menen', blijft tot vandaag gehuisvest in het voormalige Brouwershuis.

Wens je meer informatie: <https://www.academiemenen.be/geschiedenis-hoofdgebouw>

LEOPOLDZAAL KUNSTACADEMIE AAN ZEE KAZI! – OOSTENDE

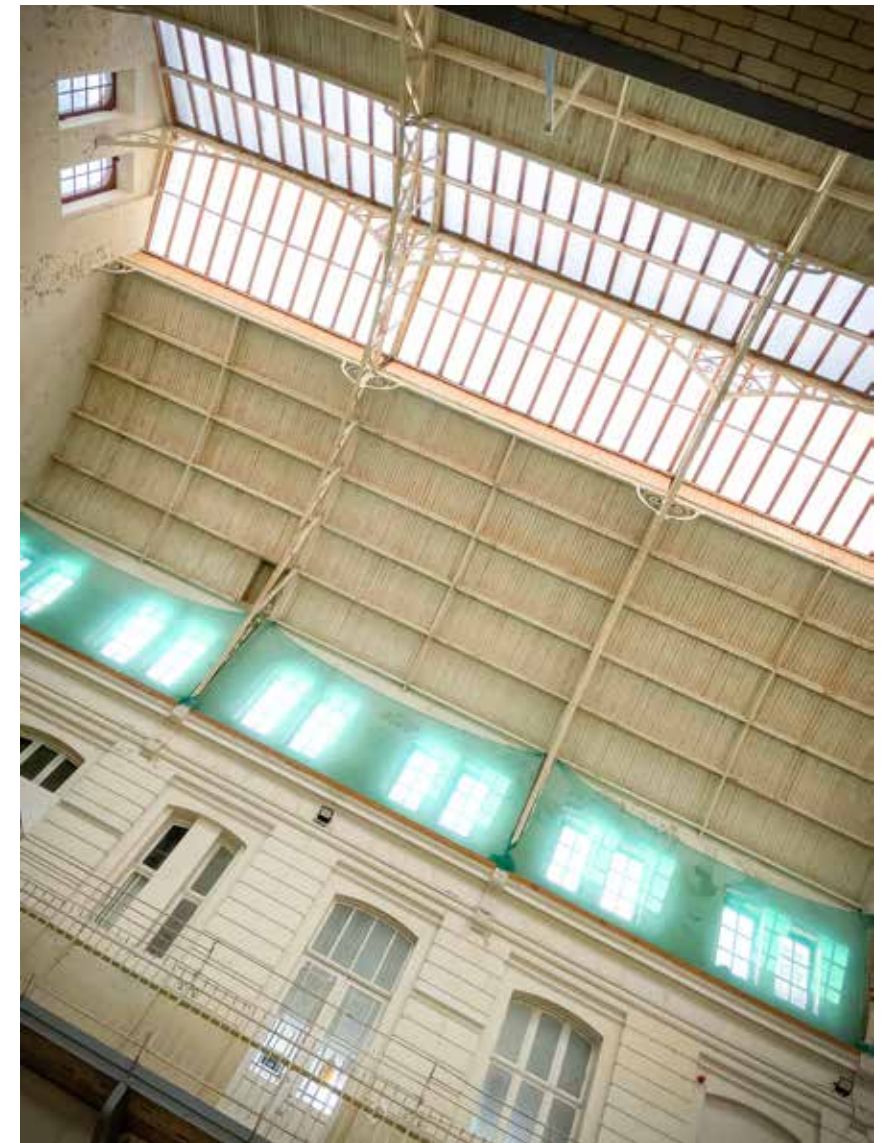
Foto's: Heidi Nolf

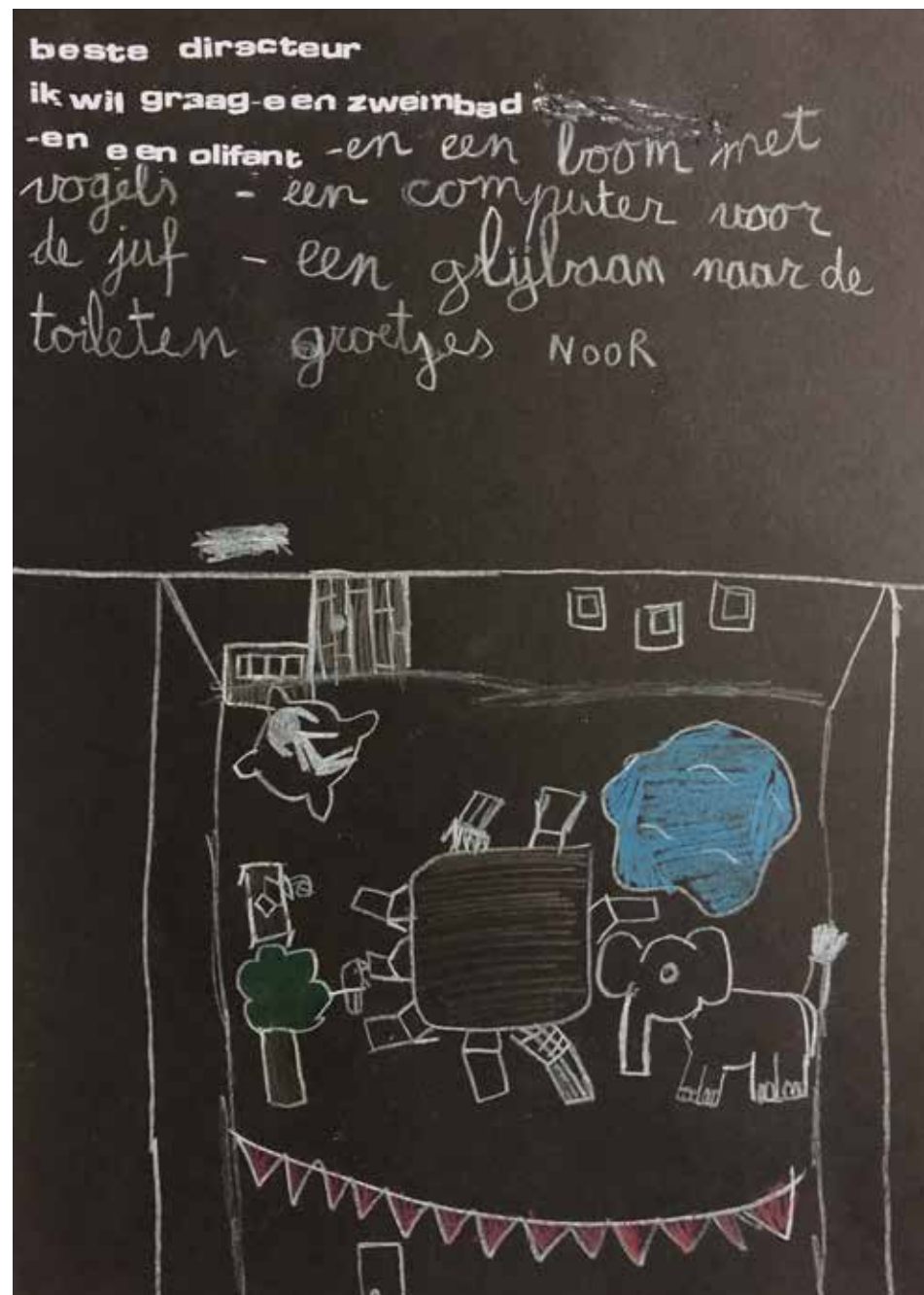
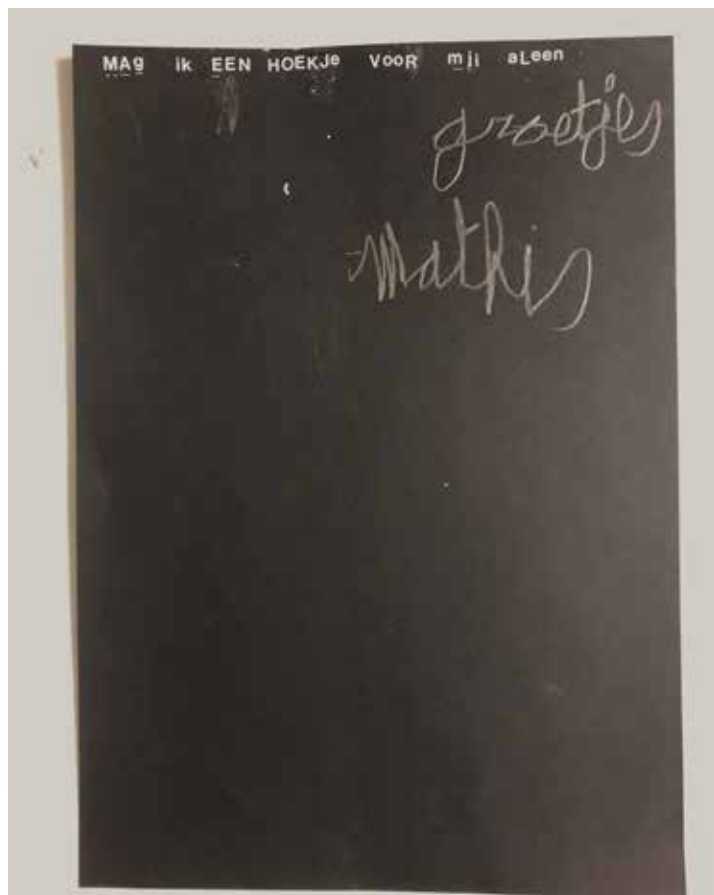
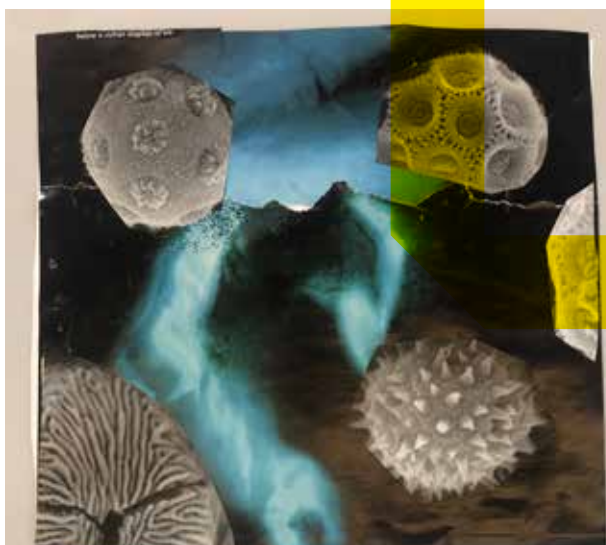
De zaal is het centrale deel van de voormalige "Stadsjongensschool nr. 4" gebouwd in 1898. Het vormde één complex met het achterliggende conservatorium en is gebouwd naar plannen van de lokale bouwtechnische dienst en stadsarchitect Auguste Verraert (Oostende). Oorspronkelijk zou op die locatie een kazerne gebouwd worden voor het garnizoen, maar onder druk van de grote bevolkingstoename werd gekozen voor een scholencomplex.

Het conservatorium wordt nog steeds door de academie Muziek en Woord gebruikt, de Leopoldschool werd Kunstencampus en de Beeldende kunst heeft er nu haar centrumafdeling.

De grote ruimte is een imposante, zenitaal verlichte schoolhal overwelfd met giet-ijzeren boogspanten.

De omlopende galerij met ijzeren skelet verschaft toegang tot de klassen op de verdieping. Er zijn gietijzeren zuiltjes, karakteristieke troggewelfjes van polychrome geglazuurde bakstenen (wit en groen), gesmeede ijzeren balustrades, wit gecementeerde wanden verlevendigd met imitatiebanden en kordons. De volledige 'Leopoldsschool' is beschermd erfgoed. De ateliers van de academie hebben allemaal een rechtstreekse uitgang naar de binnenkoer of tuin, naar binnen toe komen ze allemaal uit op de zaal. De zaal wordt gebruikt voor tentoonstellingen en concerten, maar is zeer ook inspirerend voor projecten en diverse lesopdrachten.

Roos Lauwaert: Piet Heus is model in onder meer de Kunstacademie Eeklo KA!. Met een carrière van 13 jaar die begon als het zoeken naar een nieuwe uitdaging naast zijn job als IT'er, is Piet nu niet meer weg te denken in de ateliers Tekenkunst, Schilderkunst, Levend Model... En dit in 15 academies verspreid over Oost- en West-Vlaanderen. Piet gaat in dit interview voor het magazine D'Academie voor één keer niet letterlijk, maar figuurlijk uit de kleren.

Roos Lauwaert: Piet, je staat bijna elke dag model in één of ander atelier in een academie. Hoe ben je hierin terechtgekomen?

Piet Heus: Ik ben gestart in de Academie Brugge (DKO) omdat ik daar destijds woonde. Van de Kunstacademie Eeklo KA! had ik al veel goede dingen gehoord en ik ben me ook hier komen aanbieden als model, in het atelier Tekenkunst en Schilderkunst.

De interesse is eigenlijk gewekt door een opleiding fotografie te volgen aan de academie van Roeselare, de SASK – Stedelijke Academie voor Schone Kunsten. Ik nam veel foto's van personen in de studio, zowel gekleed als naakt. Ik had een veilig gevoel achter de lens en tot dan was dat mijn plek waar ik me goed en comfortabel voelde. Toen plots een medeleerling me vroeg om mij te mogen fotograferen in een verlaten fabriekspand, heb ik daar 6 maanden over nagedacht vooraleer ik toezegde. Dat was mijn eerste ervaring als naaktmodel en ik heb waarschijnlijk daar de smaak te pakken gekregen. Toen ik op een bepaald moment wat meer privétijd had, ben ik 's avonds model beginnen te staan in de academie.

R.S.: Wat vind je zo uitdagend en plezant aan model zijn?

P.H.: Ik vind het fijn om leerlingen uit te dagen met mijn poses. Blijkbaar heb ik het wel in me om gevarieerde en interessante poses aan te nemen. Ik ben een stukje van het creëren van een kunstwerk. Mijn poses zijn doordacht en ik probeer 'kleurrijk' te zijn hierin. Ik wil een inspiratiebron zijn voor leerlingen en leerkrachten: nadenken over mogelijke poses en mogelijkheden onderzoeken met stoelen en attributen; het laat me niet los. Ik ga ermee gaan slapen en sta ermee op. Het boeit me ook hoe modelstudies evolueren in de loop van de geschiedenis: ik ga op zoek naar poses uit de kunstgeschiedenis en kan die makkelijk ensceneren. Het gaat over vorm, lijn, beweging, frictie, draaiing, verkorting... en ik combineer dit soms zelfs met muziek. Ik heb een Spotify-lijst samengesteld om muzikaal mijn poses te ondersteunen. Ik heb nu al meer dan 45 uur muziek samengesteld om tijdens modelstudies te laten horen. Leerlingen gelukkig naar huis laten gaan is mijn doel als model.

R.S.: Je hebt steeds een flamboyante en kleurrijke verschijning. Hoe comfortabel voel je je zonder kleren?

P.H.: Mijn lichaam is belangrijk voor mij, ik probeer er steeds netjes uit te zien als ik poseer. Schoonheid ligt me nauw aan het hart, ik let op mijn voeding en hygiëne. Ik vind het belangrijk dat de leerlingen graag naar mijn lichaam kijken. Ze strelen als het ware tijdens het tekenen mijn lichaam. Ik voel dat ook zo. De concentratie die een leerling aan de dag legt, ervaar ik ook tijdens het poseren.

R.S.: In je blootje: wat is het gekste, meest memorabele dat je gedaan hebt als model?

P.H.: Ik heb eens in het S.M.A.K. geposeerd voor een publiek van 150 mensen en ik heb ook in 2 opera's gefigureerd als naaktmodel.

In de Kunstacademie Eeklo KA! heb ik eens een 'dance-act' gedaan met mijn vriendin Katie. Ik startte de muziek, en Katie en ik begonnen te dansen en te 'vriezen' op een bepaald moment. We lieten het ritme van de muziek bepalen wanneer we stopten met dansen en even een pose aanhielden of terug verder dansten. Door de muziek konden de leerlingen ongeveer wel raden wanneer we terug zouden dansen en dus moesten ze het tempo van het tekenen aanpassen.

Enkele jaren geleden heb ik bij jullie ook een keer model gestaan voor een kunstproject in de openbare ruimte. In het atelier Keramiek te Waarschoot hebben ze van mijn volledige lichaam een mal gemaakt. Ze zijn gestart met mijn hoofd en nadien volgde het inpakken van mijn hele lichaam met gips. Ik heb toen echt wel mijn lichamelijke limieten moeten verleggen. Dankzij de begeleiding van de leerkracht en de constante communicatie tijdens het drogen van het gips, is dit uiteindelijk gelukt. Alles wat ik doe, vind ik heel erg tof en geestig, ik vind het een topjob.

 tekenmodel.p

 piet.heus

CHARLOTTE EN ANGELIQUE ACADEMIE BRUGGE

Foto's : Joost Goethals

CHARLOTTE

Charlotte poseert nu drie jaar in de Stedelijke Academie Brugge (DKO), de stad waar ze geboren is. Ze begon als fotomodel, maar al gauw was ze ook geïnteresseerd in het poseren voor schilders en tekenaars. Het poseren heeft voor haar een artistieke component. Enkele uitspraken: 'je leert je lichaam steeds meer beheersen. Het geeft voldoening om met mensen creatief samen te werken. Je bent een soort katalysator voor de kunstenaar die je als middel gebruikt om te creëren.' Charlotte poseert ondertussen op de London Fashion Week of wordt gevraagd voor grote tekenevenementen. Dit alles leidt nu ook naar een eigen artistiek project. Met 'au10tic.org' lanceert ze een crowdfundingproject om een film te maken rond authenticiteit.

ANGELIQUE

Angelique is al zes jaar model. Ze poseert in diverse academies en voor kunstenaars. Zelf maakt ze ook kunst en vanuit dat maken is ze tot het model zijn gekomen. Omdat ze zelf creëert voelt ze goed aan welke poses interessant kunnen zijn en hoe de spanning in haar lichaam kan leiden tot een boeiend beeld. 'Als ik binnenkom, probeer ik steeds een goede band met de cursisten te krijgen, die wisselwerking is echt fijn.' Die dialoog zorgt ervoor dat Angelique het poseren prettig blijft vinden en dat de sessies voor haar ook inspirerend zijn.

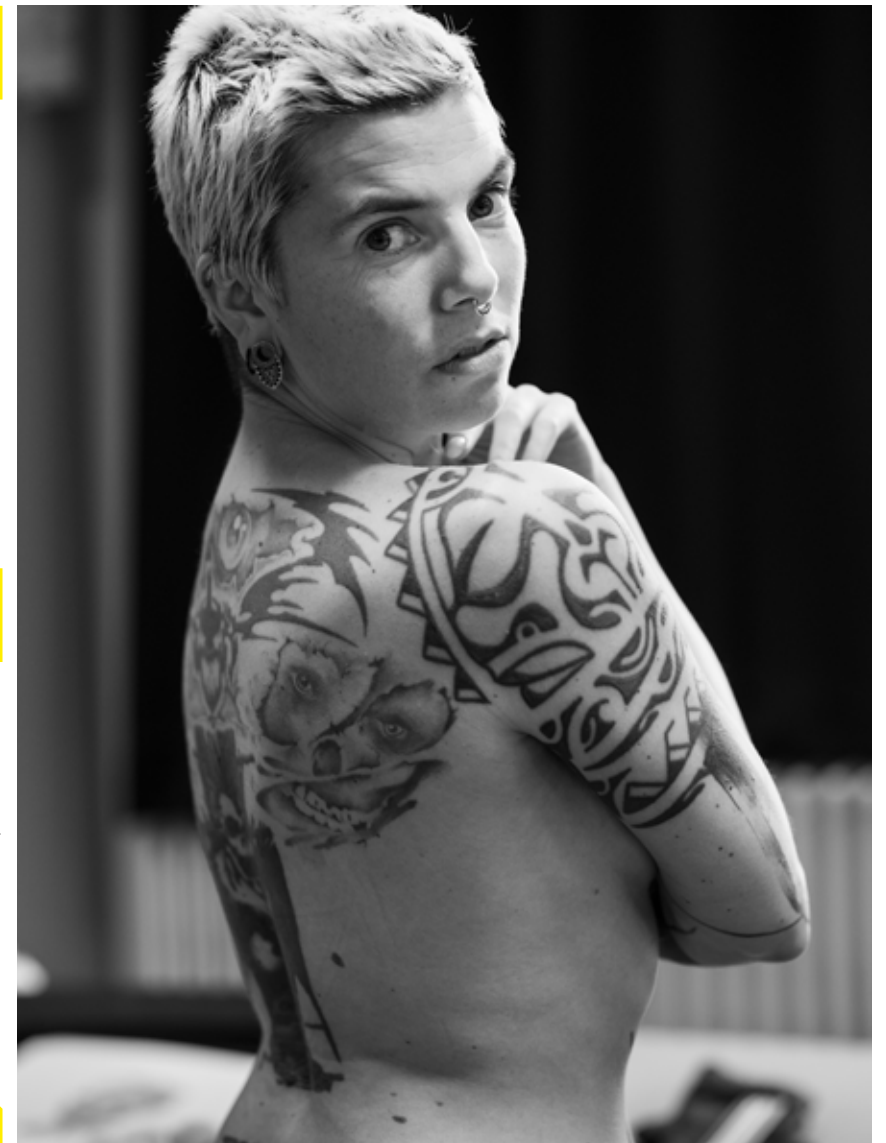

Foto: Peter Goyens

Emma Shapiro's Self Portrait As Model (2017)
Courtesy of the artist

Onderstaande tekst is geïnspireerd op een tekst van Emma Shapiro, beeldend kunstenaar (VS).

Enkele weken vóór zijn dood vertelde Jackson Pollock aan de schrijver Selden Rodman: 'Schilderen is een zelf-ontdekking. Elke goede kunstenaar schildert wat hij is.'

De enige 'formele' kunstopleiding die Pollock gekregen had, was in the Arts Students League of New York. Hij kreeg er les van de Regionalistische schilder Thomas Hart Benton, wiens lessen het traditionele tekenen naar levend model bevatten. Het was in diezelfde New Yorkse studio's dat ik - 80 jaar later - zelf de eerste maal model stond.

Terwijl een levend model gedurende mijn eigen artistieke opleiding steeds aanwezig was, werd het niet anders bekeken dan een manier om aan een extra inkomen te geraken. Ik was zelf net afgestudeerd en had een inkomen nodig, dus bood ik me aan om model te zijn in een tekenatelier.

Waar ik uiteindelijk 'mee naar huis ging', was veel meer dan wat extra zakgeld. Mijn ervaring toonde het ware doel van het model; iets dat ik enkel zou hebben kunnen begrijpen aan de andere kant van de ezel.

Model staan maakte me een betere kunstenaar omdat ik daardoor de ware dynamiek begreep tussen de kunstenaar en zijn model.

Foto's: Veerle De Vuyst

<https://www.oostende.be>

Peter Defurne: Fabienne, hoe ben je in de wereld van de kunstacademie gerold en als model dan nog wel...?

Fabienne Maes: Ik werk in feite voor de federale overheid. Wat totaal niet in de lijn ligt van wat ik in de academie doe en niets te maken heeft met modellenwerk of de kunstwereld op zich, maar wat me zeker niet weerhouden heeft om de stap te zetten. Naast mijn modellenwerk, waar je ook in feite fulltime mee bezig bent, en mijn 'vaste' job, was ik zelf ook altijd geboeid door het artistieke. Ik volgde zelfs de opleiding schilderkunst in Sint-Lucas Beeldende Kunst Gent (LUCA). Nu werk ik vooral voor kunstschilders, tekenaars en beeldhouwers, maar vroeger ook veel voor fotografen. Ik werd onder meer voor bedrijfsmagazines, kunstfotografie of illustratiefoto's gevraagd en tussendoor liep ik ook modeshows.

Ik koos oorspronkelijk voor modellenwerk omdat altijd al veel kunstenaars bij ons over de vloer kwamen, vooral als vrienden. Dat heb ik mee van mijn moeder. Gustaaf Sorel, Antoine Schyrgens, Jan De Clerck, Renée Keuller,... Veel van hun werken hingen ook bij ons thuis. Ik was zelf enorm gefascineerd door de werken van Renée, meer specifiek door zijn naakten. Ik probeerde die na te tekenen, maar bootste ook de houdingen na. Ik was vroeger nogal schuchter, maar mijn moeder schreef me op jonge leeftijd in voor een 'mannequin'-opleiding in Brugge. Ik bloeide er open en er volgden veel modeshows, fotoshoots... in binnen- en buitenland. Uiteindelijk belandde ik ook in de academies. Ik startte in Gent, vervolgens in Brugge, dan in Oostende (vanaf 1986), en poseerde tussendoor ook voor kunstenaars zoals Irinée Duriez. Ik ben niet van plan om vlug te stoppen en hoop het nog lang te mogen verder doen.

P.D.: Toch een artistieke roeping, maar eerder een andere carrière dus.

F.M.: Ik probeer zelf ook wel nog te tekenen en te schilderen als mijn agenda het toelaat, maar ik lees ook graag en schrijf vooral veel. Bij mij thuis komt ook een groep enthousiaste tekenaars waar ik model voor sta; een zeer ongedwongen sfeer en de groep breidt steeds maar uit. We werken veel, maar er is ook tijd voor een fijne babbel, een hapje en een drankje, filosoferen over kunst,... alles kan. Het is in feite zelfs begonnen met een groep KaZ-leerlingen die ook buiten de lessen verder wilden werken, en zo is er een hechte band ontstaan en zien we elkaar zeer veel, ook als vrienden, binnen en buiten het atelier. Verder werk ik graag samen met de cultuurpartners zoals bijvoorbeeld. CC De Grote Post. Ik ben er vrijwilliger, maar laat ook graag de residenten (schrijvers, acteurs, muzikanten,...) logeren bij mij thuis. Steeds interessante mensen en een boeiende sfeer in huis. Ik help hen en zij inspireren mij.

Naast mijn job is het artistieke dus wel een constante in mijn leven.

P.D.: Met de academie, KaZ in Oostende heb je een langere band, blijft het boeiend?

F.M.: Mijn relatie met de leerkrachten en leerlingen op KaZ vind ik speciaal. Ik heb door de jaren heen een grote vriendenkring opgebouwd en er passeerden veel getalenteerde kunstenaars. Ik startte onder directeur Willy Bosschem, dan Freddy Vancraeynest en nu Peter Defurne. Ik kwam in contact met kunstenaars zoals Dirk Michiels, Danny Bloes, Roland Devolder, Paul Perneel, Mark Oorlynck,... Die er allemaal lesgegeven hebben. Met de huidige ploeg leerkrachten heb ik ook een zeer goede band. Allemaal zeer fijne en getalenteerde mensen.

Gedurende al die jaren kan ik wel zeggen dat ik zelf als kunstenaar ook zeer veel bijgeleerd heb, en nog steeds, elke keer als ik in de Academie ben. Het blijft me boeien. Ik zie het als een permanente privéles. Als model hoor en zie ik veel, maar ik word ook altijd betrokken bij de lessen. Ik volg de bespreking van de werken, kan vrij over alles meepraten en voel me echt betrokken bij elke groep. Ik neem mijn ervaringen mee voor mijn eigen werk, maar kan ook altijd terecht bij de leerkrachten als ik vragen heb. Tijdens de pauzes drinken we

samen iets en aangezien ik bijna alle leerlingen ken, is het altijd wel een gezellige bende, en wordt er over van alles en nog wat gepraat.

P.D.: Wat vind je over het algemeen van het modellenwerk in het deeltijds kunstonderwijs?

F.M.: Ik vind dat er in het DKO veel respect is naar de modellen toe. Ik vind de modellessen ook belangrijk voor de leerlingen en ben blij dat ik er kan toe bijdragen. Ik blijf het na al die jaren nog steeds doen omdat de sfeer goed zit, omdat ik het graag doe en omdat het mij ook gelukkig maakt. Met heel veel overgave, met hart en ziel. Het is een van de enige dingen die me rust geven, die me doet dromen en waarbij ik de rest even kan vergeten. In feite het ideale tegengewicht voor mijn 'vaste' job. Ik geniet van kunst en voel me goed in KaZ!

Wat ik wel ervaar, is dat de omstandigheden soms beter zouden kunnen. Iedereen doet zijn best, maar een echte modelklas, een echt kleedhokje, een permanent en stabiel podium,... een paar extra zaken zouden de lessen (en mezelf) zeker ten goede komen. Ook het statuut of de verloning zou iets beter kunnen. In Oostende krijg ik wel een goed contract en een vaste vergoeding, maar helaas gaat er dan ook wel wat af naar de belastingen. Modellen doen belangrijk werk en daar zou vanuit de overheid ook wel meer erkenning voor mogen zijn.

Kort gezegd, ik ben super gelukkig dat ik dit allang mocht doen en hopelijk nog lang zal kunnen blijven doen. En wat ook niet onbelangrijk is, mijn 22-jarige zoon is nog steeds trots op wat zijn mama doet!

AYA BRAEM
KUNSTACADEMIE AAN ZEE - OOSTENDE (KAZ!)

Ik sta reeds meer dan 15 jaar model. Tijdens mijn 'hoogdagen' presteerde ik zeer lange shiften, soms enkele dagen met 3 sessies van 4 uur na elkaar. Ik weet niet of ik dat nog zou kunnen, ook mijn lichaam wordt ouder, maar toen lukte het, al was ik woensdagmiddag wel kapot. Ik bekostigde er deels mijn hogeschoolstudies mee en mijn cultuurverslaving. Stilzitten of -staan is het. Dat is louter een mentale moeilijkheid, een lichaam kan meer dan het denkt en wordt al snel wat gewoon. Vergelijk het met een dodentocht, wie wil finishen, zal finishen. Dat geldt ook zo voor een model.

Zelden breek je een pose af en op den duur leer je je lichaam zeer goed kennen. Jarenlang stond ik model voor SLAC (Stad Leuven Academie en Conservatorium). Sinds mijn verhuis naar mijn lievelingsstad sta ik in KaZ (Kunstacademie aan Zee) Oostende en met periodes in Brugge. Vroeger kwamen daar ook fotosessies bij in het artistieke milieu en sessies voor beeldende kunstenaars. Ik ben voornamelijk die laatste selectief blijven doen. Indien je als model in fine art (foto) wil werken, moeten je ambities groot zijn. Mijn beweegreden is eerder en vooral gebaseerd op een artistieke overtuiging. Ik ben sneller geneigd om mee te werken met een kunstenaar waar ik in geloof, en graag zelfs in ruil voor een kunstwerk in plaats van voor een financiële vergoeding. Ook voor inspirerende en toffe projecten van goede leerkrachten durf ik nog de trein nemen naar Leuven. Zo was er vorig jaar een interessant project o.l.v. Marc Horemans in een vakoverschrijdend atelier. Leerlingen experimenteerden er met driedimensionale draagbare pakken en analoge beelden met camera obscura, heel fijn en goed gelachen!

Voor de nieuwsgierigen... voor de vergoeding moet je het niet doen. Die is trouwens al mijn hele modellencarrière onveranderd. Er is ook geen degelijk kader, men werkt, zo goed als op alle DKO's, met dagcontracten. Als je ziek bent, word je helaas niet vergoed. Spijtig, want het is meer dan enkel wat stilzitten, goede modellen haken zo snel af. Waar doe je het dan wel voor? De liefde voor de kunst, het moment om even te bezinnen, de goede sfeer. Ik heb een vaste job in de cultuursector en maak daarnaast zelf beeldend werk. Ik zou dus kunnen stoppen, maar ik kom graag in KaZ, het is de meest artistieke en open academie waar ik al heb mogen werken. Sowieso hangt er een fijne geest rond Oostende, de openheid en no-nonsense spreken mij aan. De lessen zijn zeer onderbouwd, ik heb zelf een beeldende opleiding genoten in Sint-Lukas Brussel, maar ik blijf bijleren door te luisteren tijdens het poseren. Indien een leerkracht, klas en/of plek mij niet ligt, zal je mij trouwens niet meer terugzien; KaZ heeft dat totale plaatje wel én een vast contract! Er wordt met veel respect voor het model gewerkt en de klassen zijn dankbaar. Om goed model te staan, heb ik een stille klas nodig. Ik neem vaak moeilijkere poses die me meer kunnen inspireren, maar daar heb je pure concentratie voor nodig. Als je in het boeddhistisch sfeertje geraakt, zit je goed. Je zit dan in zo'n focus dat pijn, jeuk, negatieve energie,... geen enkele invloed hebben en dan kan je een moeilijkere pose veel langer volhouden. Dat doe je dus enkel wanneer de klas dankbaar is en goed meewerkt. Op die manier bekom je samen ook de mooiste resultaten. Het maakt niet uit of er een beginner of een professioneel kunstenaar voor je staat, als model probeer je de sfeer van een pose over te brengen naar het werk van de kijker. Als je goed inspireert, krijg je al sneller interessanter werk. Een model is dus meer dan hij/zij soms beseft medeverantwoordelijk voor het eindresultaat. En dat is waarom ik met plezier mijn lichaam het wat moeilijker maak.

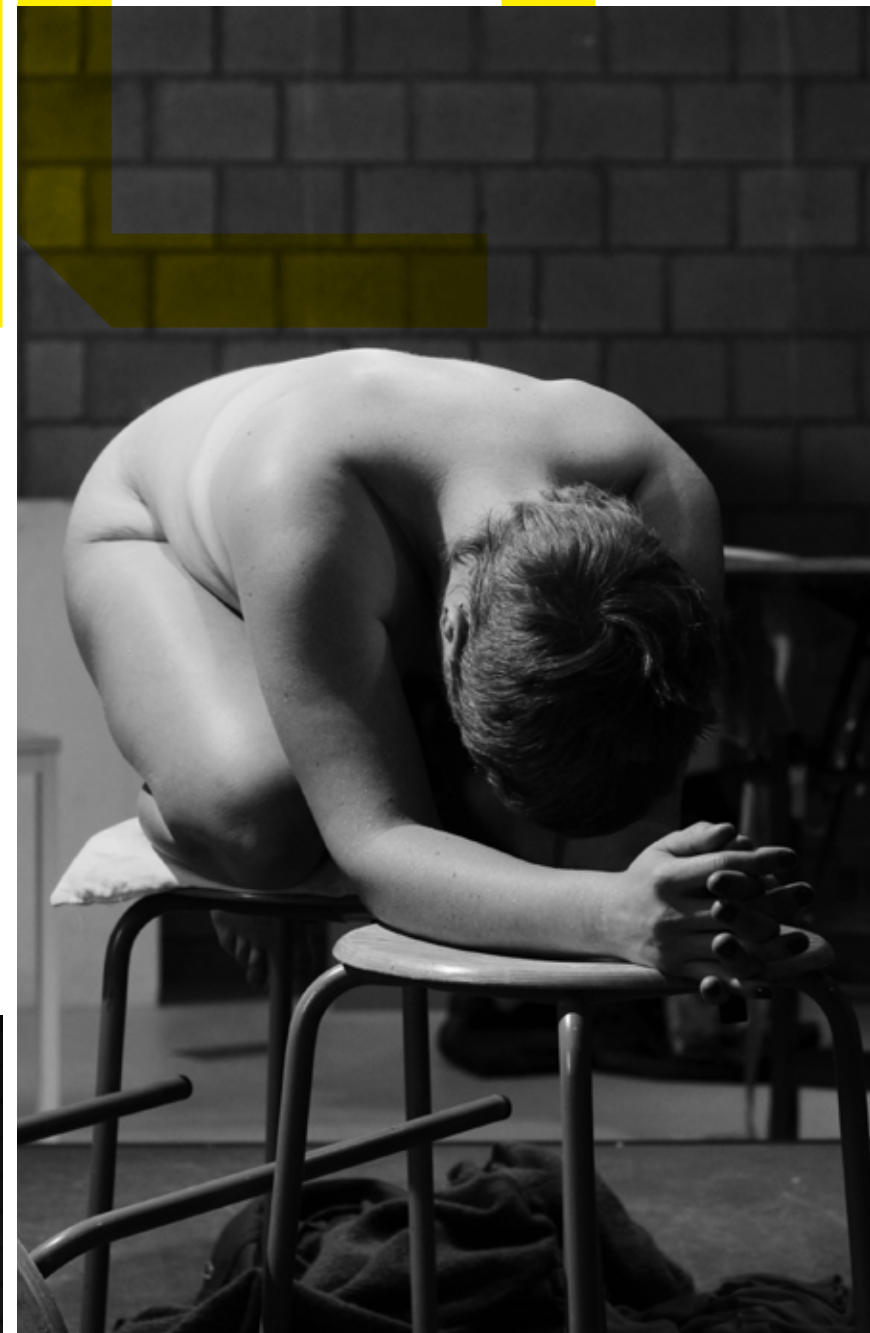
Foto: Johan Hoogwijs

ASTRID CLAIRE MIA
ACADEMIE REGIO TIENEN
AFDELING BEELDDE EN AUDIOVISUELE KUNST

Naaktmodel zijn. Tussen slapen en waken in herleid ik mezelf tot de pure essentie, ontdaan van alle ballast, bloot, vrij letterlijk, veilige grenzen, paravent en rolgordijn, als je ze lang volhoudt, doet elke houding pijn, omarmd door gedeelde aandacht en stilte, tot rust gebracht door de muziek van verfkwesten op geïmpregneerd karton, zuchtende frustratie, tikjes, drupjes, spatjes, schuifelende voeten, dansende armen, krassen, wrijven, aaien, zelfzekere grijstinten, gewaagde uithalen, rood, geel, blauw en witten zonder zwart, tint carnoos, wit betekent woede, roodheid gewoon boos, fauvistisch groen, romantisch roos, krachtig, stoer, kwetsbaar, broos, meditatief, therapeutische bevrijding.

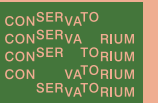
Foto's: Kaat Coenen

WIL JE KUNST, MUZIEK
OF VORMGEVING
STUDEREN?

KASK & CONSERVATORIUM
BIEDT

MASTER-
EN VERVOLGOPLEIDINGEN

IN DRAMA,
MUZIEK, BEELDENDE EN
AUDIOVISUELE KUNSTEN,
INTERIEURVORMGEVING
LANDSCHAPS- EN
TUINARCHITECTUUR
EN MEER.

Meld je nu aan
INFO EN voor 2023-24

INSCHRIJVINGEN:
SCHOOLOFARTSGENT.BE

© Copyright Art & Architecture Bookshop
Gent *Jakobijnenstraat 8*
Antwerpen *Nationalestraat 28a*

copyrightbookshop.be
#copyrightbookshop

MEER DAN 50 JAAR ERVARING
ALS BETROUWBARE
LEVERANCIER

ONZE WINKELS:

NEVELE

Ter Mote 5, 9850 Nevele | +32 9 226 28 26

WOMMELGEM

Nijverheidsstraat 72/unit 40,
2160 Wommelgem | +32 3 354 36 95

SINT-PIETERS-LEEUV

Bergensesteenweg 421D,
1600 Sint-Pieters-Leeuw | +32 2 669 18 59

WWW.COLPAERTONLINE.BE
MAIL: INFO@COLPAERTONLINE.BE

Kunstletters is een magazine voor makers.

Kijk binnen in ateliers, lees over kunstenaars en hun
werkproces en laat je inspireren door véél beeld.

Abonneer je via www.kunstletters.be

Kunstletters verschijnt vier keer per jaar
en is het magazine van Kunstwerkt.
Op zoek naar meer inspiratie of advies? Dat vind je op www.kunstwerkt.be.

KUNST
WERKT

S.M.A.K.

7.Okt.2023

3.Maa.2024

Jan Van Imschoot **The End Is Never Near**

Jan Van Imschoot, *L'échange des bêtises*, 2021
Olieverf op doek, 190x340 cm

Courtesy Templon, Paris, Brussels, New York
© Kristien Daem

Bezoek S.M.A.K. met je klas, boek een gids en ontdek
dit najaar de kunstwerken van Belgisch figuratief schilder
Jan Van Imschoot.